

"Tėvynė" Savaitinis Laikraštis

Leidžia kas Panktadienį
Susivienijimas Lietuvių Amerikoje
Dr. M. J. Vinikas, Sekr. ir Adm.
PRENUMERATA METAMS:
Jungtinėse Valstijose \$1.50
Kitose Valstybėse \$2.00
"TĖVYNĖ"
307 W. 30-th Street, New York, N. Y.

TĖVYNĖ

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS

Telefonas LACKAWANNA 4-5529

The Lithuanian Weekly, "Tėvynė"

Published Every Friday
By the Lithuanian Alliance of America
Dr. M. J. Vinikas, Sec'y & Mgr.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States \$1.50
To Foreign Countries \$2.00
"TĖVYNĖ"
307 W. 30-th Street, New York, N. Y.

No. 44

Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage provided for in
Section 1103, Act of October 3, 1917, Authorized on June 27, 1918.

New York, N. Y., Spalio (October) 30, 1936.

Entered as Second Class Matter November 28, 1910, at the
Post Office at New York, N.Y., under the Act of March 3, 1879.

Vol. XXVII

Sukilėliai Eina Catalonijon

DU SIMTAI PENKIASDESIMTS TUKSTANČIŲ GINS SOSTINĘ. ANGLIJA KALTINA RUSIJĄ IR ITALIJĄ UŽ GINKLŲ TEIKIMĄ ISPANIJAI. SUKILĖLIAI PRADEJO MARŠUOTI IR Į CATELONIJĄ. KITOS SUKILIMO ŽINIOS.

Sukilėliai Maršuoja į Cataloniją

BARCELONA, Catalonija, spalio 26. — Sukilėliai pradėjo išnaujo maršuoti link Ispanijos provincijos Catalonija, kur dabar randasi kai kurie Ispanijos respublikos vadai, jų tarpe ir prezidentas Azana ir jį kur renjami valdžios baveinė perkelti. Šioje maršuojuose sukilėliai naudoja mūrų kariuomenę, sunkiąją artileriją ir lėktuvus. Pakeliui lojalistai sukilėlius smarkiai susirėmė atmušė prie miesto Huesca. Šitai rašant, spalio 27 dieną, prie to miesto smarkūs mušiai tebeina.

250,000 Gins Madridą.

MADRIDAS. — Ispanų respublikos valdžia suorganizavo 250,000 vyrų ir moterų armiją mirtinai kovai už Madrido apgynimą. Tie vyrai ir moterys stos prieš sukilėlius, kad jiems neatidavus miesto.

Nutraukė Ryšius Su Ispanija.

LISBONAS, Portugalija. — Portugalijos valdžia spalio 24 dieną paskelbė, jog nutraukianti diplomatinis ryšius su Ispanijos respublika ir atšaukė iš ten savo ambasadorių ir konsulus.

Pranešama, kad Vokietija ir Italija taipgi pasirėžė diplomatinis ryšius su Ispanijos valdžia nutraukti. Šios valstybės, esą, pasirėžusios kad kai tik sukilėliai užims (jei užims) Madridą, pripažinti sukilėlių valdžią.

Anglija Kaltina Rusiją ir Italiją.

LONDONAS. — Anglijos užsienio reikalų sekretorius, Anthony Eden, pasiuntė neutralistikai komisijai notą, kurioje kaltina Rusiją ir Italiją teikime ginklų Ispanijai. Kaltinime nurodoma dienos ir laivai, kuriais Rusija lojalistams, o Italija sukilėliams siuntinėja ginklus ir amuniciją. Šis kaltinimas bus svarstomas neutralistikos komisijos susirinkime.

Nepraleis Rusiškų Ginklų.

LONDONAS. — Pranešama, kad Hitleris ir Mussolinis susitarė nepraleisti Rusijos laivų, kurie gabentų į Ispaniją lojalistams ginklų. Vokietijos laivai, esą, žada užblokuoti sovietinių laivų išplaukimą iš Baltijos jūros, o Mussolinis ketina tokiems laivams pastoti kelią Vidurinė jūroje. Gaunama žinių, kad 28 Rusijos laivai Juodoje jūroje jau prikrauti amunicijos del Ispanijos respublikos.

Madridas Atskirtas Nuo Ispanijos.

LISBON, Portugalija, spalio 26. — Sukilėlių vadovybės praneša iš Burgos, buk Ispanijos sostinė, Madridas, atskirtas nuo visos Ispanijos. Taipgi pranešama, kad Madridas bus paimtas bėgy trijų ar ilgiau, bėgy dešimties dienų.

Rooseveltas Gauna Paskutinį Žodį

NEW YORK, N. Y. — Prezidento rinkiminė kampanija eina pilniausiam įsisiurbavime. Kaip visi kandidatai — prez. Roosevelt, Landon, Browder, Thomas, Lemkė ir kiti — taip ir partijų pasamdyti bei pasišventę agitatoriai siuva po visą Ameriką bei nusamdytose radijo stotyse sako prakalbas, siūlydami savo „geresnį tavorą". Laikraščiai taipgi pilni agitacinių rašinių.

Tačiau „diklėsės auksas" dienos jau baigiasi, nes lapkričio 3 dieną piliečiai balsuos ir savo balsais pasisakys, kas jiems išrodo tinkamesnį Jungtines valstijas valdyti. Paskutinį agitacinių žodį gauna prezidentas Rooseveltas, kuris paskutinę šios kampanijos prakalbą per radio pasakys lapkričio 2 dienos vakare. Prakalba bus girdima visame krašte, nes bus perduodama sujungtiniu radio tinklu visoje Amerikoje.

Mussolinis Giriasi Durtuvais

ROMA. — Italijos diktatoriaus Mussolinis spalio 24 dieną kalbėjo Bolognoje, kur, be kita ko, gyrėsi, jog jis pageidauja išlaikyti taiką pasauliui. Tuo pačiu tarpu jis pasigyrė, kad Italija galinti išstatyti 8 milijonus durtuvų ir tokių aštrių, kaip skustuvo ašmenys. Kadangi Tautų Sąjunga šiaip bei taip stengiasi ginti Etiopiją, kurią Italija užkariavo, tai Tautų Sąjungos vadus p. Mussolinis pavadino „neįsamonėlių fanatikų šauka".

LATVIJOJE PAGERBS LIETUVOS KARIUS.

KAUNAS. — 1919—1920 metais Lietuva ir Latvija kovojo dėl savo nepriklausomybių. Kovose su bolševikais žuvo daug Lietuvos karių. Lietuviai bolševikus išvijo netik iš Lietuvos, bet ir iš Latvijos. Dėl Lietuvos karių yra žuvusių ir Latvijoje. Jiems atminti netoli Lietuvos sienos, Červonkojė, yra pastatytas gražus paminklas, kuriame yra įrašyti šie reikšmingi žodžiai: „Keleiviai, pasakyk Lietuvai, kad mes žuvome gindami tėvynę". Kasmet Latvijoje žuvusieji Lietuvos kariai yra gražiai pagerbiami. Ir šiemet spalio mėn. 11 d. Červonkojė prie paminklo Lietuvos kariams buvo gedulingos pamoklos, o vakare Lašų draugijos salėje įvyko iškilmingas aktas.

BELGIJA PASILIEKA SĄJUNGOJE SU FRANCIJA.

PARYŽIUS. — Francijos vyriausybės užsienio reikalų ministeris, Delbos, pranešė atstovų rūmų užsienio reikalų komisijai, kad Belgija ir toliau pasilieka sąjungoje su Francija, nepaisant to, kad kiek pirmiau, Belgijos karalius Leopoldas buvo paskelbęs, jog Belgija karįs sutartį su Francija pertraukia. Anot Delbos paskelbimo, karalius neutralumo nusistatymą paskelbęs vadaus politikos sumetimais.

PUNKUKAS — DIDŽIAUSIAS AKMUO LIETUVOJE. — Šis akmuo yra Utenos apskr., ties Anykščių miesteliu. Tai yra ledų gdynės liekana. Jis yra 6 metrų aukščio. Didelė jo dalis yra nugrimzdusi į žemę. Apie Puntuką yra sukurta daug padavimų. Vienas jų sako, kad velnias norėdamas sudaužyti Anykščių bažnyčią, nešęs šį akmenį, bet gaidžiui sugydas — jį išmetęs ir čia palikęs ligšiol tunoti.

Šiaudiniai Balsai

NEW YORK, N. Y. — Savaitinis žurnalas Literary Digest leido taip vadinamus šiaudinius balsavimus ir jau paskelbė jų galutines pasekmes. Sulig to žurnalo davinį už kan didatus į prezidento urėdą balsai pasidalina sekamai: už republikonų kandidatą Landon paduota 1,182,307, už demokratų kandidatą dabartinį prezidentą Rooseveltą — 878,526, už Union Partijos kandidatą Lankę — 75,119 ir už kitus daug mažiau. Paprastai iš šiaudinių balsavimų daroma išvada, kad ir tikruose balsavimuose daugiausia gauna tas, kuris šiaudiniuose balsavimuose turi daugiau. Bet ir šiaudiniai balsavimai nevisuomet teisingai atspėja tikruosius balsavimus.

Domisi Žemės Ukiu

Šiais mokslo metais Lietuvoje yra 9 valstybinės žemės ūkio mokyklos, 3 augštesniosios ir 8 privatinės žemės ūkio mokyklos. Be to, žiemos metu dar veikia vadinamosios žiemos žemės ūkio mokyklos. Žemės ūkio mokyklose mokslas baigiasi vasarą. Praėjusiais mokslo metais valstybinės žemės ūkio mokyklos mokymas baigė 98 berniukai ir 113 mergaitės, o augštesniosios specialios mokyklos baigė 40 berniukų ir 14 mergaičių. Privatinės mokyklos namų ruošos mokyklas baigė 103 mergaitės. Taigi, pernai Lietuvoje iš viso žemės ūkio mokyklas baigė 368 jaunuoliai. Žemės ūkio mokslo jaunimas vis daugiau domisi ir šių mokyklų lankytojų skaičius daugėja. Šią žiemą taip pat kai kur bus vėl įsteigtos žiemos žemės ūkio mokyklos. Kaimo jaunimas, atlikęs laukų darbus ir turėdamas laisvo laiko, gali tokiose mokyklose per kelis mėnesius įgyti naudingų žemės ūkio žinių.

VAITKUS RUOSIASI VĖL ATVYKTI Į LIETUVĄ.

KAUNAS. — Paskutiniu metu Kaune gauti keli transatlantinio lakuno Felikso Vaitkaus laišukai, kuriuose jie rašo, kad nesenai Amerikoje baigęs aeronautikos politechnikumą, jis pasiilgęs Lietuvos ir žada tuojau po Naujų Metų su žmona padaryti kelionę į Europą ir ilgesniam laikui atvykti į Kauną.

Nerimas Belgijoje

BRUSELS, Belgija. — Spalio 25 dieną dešinieji, apsiginklavę revolvieriais ir lazdomis, bandė padaryti demonstraciją prieš pilietinių laisvių šalininkus. Prieš juos stėjo policija ir darbininkai. Po smarkių susirėmimų, tapo areštuotas dešiniųjų vadas Leon Degrelle su keliais jo šalininkais. Be to, imta apie 250 truksmadarių. Susirėmime buvo smarkiai suardyti ir piaustyti. Pranešimai nusako, kad daug sužeistų ir kelios dešimtys užmestų iš abiejų pusių.

Lietuviai Ruošiasi Savų Jurininkų

KAUNAS. — Prieš kurį laiką Klaipėdoje veikė jurininkystės mokykla, kurioje galėdavo išeiti mokslus busimieji jurininkai. Tačiau dabar ši mokykla neveikia. Gi Lietuvai jau turint pradžią savo tautinio prekybos laivyno, yra reikalinga paruošti ir savų jurininkų. Keli jurininkai, kurie dabar valdo Lietuvos tautinį laivyną, augštesnius jurininkystės mokslus yra išėję užsienio jurininkystės mokyklose. Šiemet į Rygos jurininkystės mokyklą pasiūstą dar 7 busimieji jurininkai. Išėję teoretiškąjį pasiruošimą, visi busimieji jurininkai praktikos darbus atlieka po Lietuvos trispalvę vėliavą plaukiojančiuose laivuose.

LIETUVOJE ORGANIZUOJAMAS TEATRAS UKININKAMS.

Dabar Lietuvoje veikia keli teatrai. Kaune ir Klaipėdoje veikia valstybiniai teatrai. Taip pat Kaune nesenai buvo įsteigtas darbininkų teatras. Šiuo metu yra keliamas sumanymas suorganizuoti teatrą ukinininkams. Šis teatras lankysis įvairiuose kaimuose ir ruoš ukinininkams vaidinimus. Tiesa, ir dabar vaidinimai nėra jau tokia didelė naujiena, nes beveik visos didesnės Lietuvos organizacijos prie savo skyrių turi sudarę vaidybos kupeles. Tačiau ukinininkų teatras mano ruošti geresnius vaidinimus ir plačias Lietuvos visuomenės masės pratinti prie vaidybos ir teatro meno.

PROKLAMACIJA

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE GENERALINIAMS RAJONŲ IR KUOPŲ ORGANIZATORIAMS BEI VEIKĖJAMS.

Lapkričio 22 d., 1936 m., sueina 50 metų nuo įsikurimo mūsų Susivienijimo Lietuvių Amerikoje. Tą dieną mes švenčiame savo organizacijos Aukso Jubiliejų, ir visi rajonai, apskriviai ir kuopos tą dieną turi atatinamai atžymėti arba paminėti. Tą dieną, arba, jei parankiau, bile kokią kitą dieną lapkričio mėnesyje turi būti rengiamos praklašos, pokiliai, apvaikščiėjimai arba nors draugiškos sueigos, kuriuose būtų labai naudinga parinkti aukas Moskleivių arba Našlių ir Našlių Fondams.

Taipgi yra kreipiamas dėmesis visų Aukso Konkurso Vajaus generalinių ir kuopų organizatorių, kad per visą lapkričio mėnesį, SLA Jubiliejį mėnesį, įtemptum visas savo jėgas, pasikviestum talkon visus mūsų Susivienijimo veikėjus ir draugus, ir nepaliktum nė vieno tinkamo ir gero lietuvių ar lietuvių savo kolonijoje nepakalbinti prirašyti prie SLA. Lapkričio mėnesyje mes turime prirašyti į Susivienijimą bent 3,000 narių, idant atsiekti užsibrėžtą tikslą — šiais Jubilėjaus Metais prie Susivienijimo prirašyti bent penkis tukstančius naujų narių.

Pakalbinkime kiekvieną garbės vertą lietuvių profesionalą, veikėją ir biznierių, kad duotų savo atvaizdus į SLA Aukso Jubilėjaus Albumą. Nepalikime nė vieno nuosirdaus lietuvių nepakalbinti užsiprenumeruoti šį istorinį Albumą, kurį dabar galima gauti tik už \$2.50. Kuomet Albumas bus išleistas, jo kaina bus žymiai augštesnė.

Organizatoriai, veikėjai ir visi SLA nariai! Netik Susivienijimas ir Amerikos lietuviai, bet viso pasaulio lietuviai yra atkreipę savo akis į mūsų pastangas įrodyti, kad Amerikos lietuviai dar tebėra gyvi ir kad lietuvių reikalai, lietuvių solidarumas, menas, pažanga ir gerbuvys turi legijoną rėmėjų ir darbuotojų, kurie patokus viską, kad tik suburti po Susivienijimo Lietuvių Amerikoje vėliava visas spēkas apsaugojimui mūsų kultūros ir tradicijų bei priskubinimui geresnės ir saugesnės ateities lietuvių tautai ir mūsų tėvynei.

Susivienijimo vyrai ir moterys, išjudinkime Amerikos lietuvių ir jų amius didiejiems mūsų tautiniams ir kultūriniais darbams! Išaiškykite kvotimus įrodymui, kad Amerikos lietuvių išeivija dar gyva ir tvirta tautiniai ir kultūriniai!

F. J. BAGOČIUS,
SLA. Prezidentas ir Aukso Vajaus Komisijos pirmininkas.

Seimo Viršininkų ir Organizatorių Dėmėsiui

Rengiant SLA Jubiliejnio 39-to Seimo ir SLA Jubiliejinių Metų darbų skyrių Albumui, reikalinga dar papildomos medžiagos, kad šis skyrius išeitų kuopliniausias. Todėl prašome SLA veikėjus neatidėliojant prisiųsti atvaizdus:

1. Visi tie veikėjai, kurie tarnavo bent kurioje pereito Jubiliejnio Seimo komisijoje, ar kurias kitas Seime pareigas ėjo, kaip Prezidento paskirti viršininkai. Į šią Seimo viršininkų kategoriją įeina: mandatų komisija, delegatams ženklelių prisiųstojai ir Seimo darbų knygos išdalintojai, maršalkos, balsų skaitytojai ir visų Seime veikusių komisijų nariai.

2. Visi pereitam Seime išrinkti SLA Pastovųjų Komisijų nariai, kurie pirmiau SLA Pastoviosios Komisijos netarnavo, arba kurie dar nėra savo atvaizdų Albumui prisiuntę.

3. Visi SLA Aukso Konkurso rajonų generaliai organizatoriai ir visi tie SLA kuopų organizatoriai, kurie šio konkurso metu prirašė nemažiau 10 naujų narių. Sulig SLA Jubilėjaus Komisijos nutarimo, visų tokių organizatorių atvaizdai bus patalpinti Albume.

4. Jei šiais SLA Jubiliejniais Metais SLA kuopos ar apskriviai bei laisvos narių grupės organizacijos veikimo srityje yra nusiėmę idomius atvaizdus, tai prašome prisiųsti Albumui.

Atvaizdus siųsti prašome tik tuos veikėjus, kurie dar savo atvaizdų Albumui nėra prisiuntę, tačiau patenka į augščiau išvardintas veikėjų kategorijas. Pageidaujama, kad patenkanči į Albumą už pasidarbavimą SLA Jubiliejniais Metais kuopų organizatoriai prisiųstų tam tikslui specialiai nuimtus atvaizdus, kurie būtų šviesiam dugne, juodos spalvos, žilancijos popierio ir nedidesni kaip 2 1/2 x 3 colių atvaizdėliai. Toki atvaizdėliai visų kuopų organizatorių, prirašusių nemažiau 10 naujų narių šio konkurso laikui, būtina reikalingi, nors ir butumet jau prisiuntę atvaizdus pirmiau kitokio didumo. Norime tinkamai visus organizatorius sugrupuoti Albume. Visus atvaizdus reikia prisiųsti ne vėliau lapkričio 22 d., š. m., tačiau kurie prisiųs anksčiau, tie pasitarnaus Albumo redakcijai.

S. E. Vitaitis — Albumo Redaktorius.

T E V Y N Ė

Savaitinė, Susivienijimo Lietuvių Amerikoje organas, leidžiamas kas penktadienį.

S. E. VITAITIS — Redaktorius,
307 W. 30-th St., New York, N. Y.

Visi raštai skiriami „Tėvynėi“ turi būti adresuojami Redakcijos vardu ir turi būti su antraštes parašu ir adresu. Prisiunčiamus raštus Redakcija trumpina ir taiso sulig savo nuostatais. Netinkami spaudai smulkūs raštai — korespondencijos, eilės, pranešimai ir tt. naikina ir autoriams negrąžinama, jei nėra pridėta pašto ženklelių jų sugrąžinimui.

SLA. JUBILIEJAUS MĖNUO

Sekamas lapkričio mėnuo yra svarbiausias ir reikšmingiausias visų SLA. Jubiliejinių Metų laikotarpis. Lapkričio 22 d. sukanka 50 metų kai įkurtas Susivienijimas. Todel visas lapkričio mėnuo visu smarkumu turi būti pašvęstas SLA. Jubiliejinių Metų darbams: Aukstinio Konkurso vajui ir SLA. Aukstinio Jubiliejaus Albumui, išleidimo reikalams.

„Tėvynėje“ jau buvo minėta gražus sumanymas, kad visi SLA. Aukstinio Konkurso organizatoriai stengtųsi kiek galima daugiausiai naujų narių gauti lapkričio mėnesyje. Tas būtų labai reikšminga Susivienijimui, konkurso organizatoriams ir įstojantiems į SLA. aplikantams. Tokiu būdu SLA. 50 metų jubiliejus būtų tinkamai atžymėtas ir visi prisirašiusieji prie Susivienijimo turėtų gražų atsiminimą, kad jie pastoję SLA. nariais tame mėnesyje, kuriame Susivienijimas sulaukė 50 metų amžiaus.

Pravartu šia proga priminti ir visiems SLA. nariams jų pareigas pasidarbuoti organizacijos labui. Prašomi visi SLA. nariai bent kartą per 50 metų vieno mėnesio laikotarpį pastoti aktyviais Susivienijimo darbininkais. Jei nors pusė S. L. A. narių pasistengtų prikabinoti po vieną naują narį Susivienijimui ir gautų nors po vieną prenumeratorių Albumui, tai nustebintume tokiu pasidarbavimo darbininkais netikėtai. Tai būtų tikrai istorinis įvykis netik Susivienijimui, bet ir visos Amerikos lietuvių išeivijos gyvenime. Ir tą pasiekti galima taip lengvai: viso mėnesio laikotarpį gauti vieną naują narį Susivienijimui ir vieną prenumeratorių Albumui, rodos, galėtų kiekvienas SLA. narys lengvai atlikti.

Gerbiami SLA. nariai ir visi veikėjai, pabandykite sudaryti istorinį rekordą Susivienijimo darbuose. Minime Susivienijimo svarbiausias istorines pusės šimto metų sukaitytas, tai pasirodysime ir istoriniais darbais. Šitai atlikdami pilnai reikšmingai atžymėtumėm Susivienijimo Jubiliejinius Metus ir taip sėkmingai baigtumėm Susivienijimo jubiliejinius darbus, kad šiais laikais nustebintumėm visą lietuvišką pasaulį. Vieno mėnesio laikotarpį gautumėm virš 7.000 naujų narių ir tiek pat prenumeratorių Albumui, jei tik pusė SLA. narių šias privalingas pareigas atliktų.

Todel visose lietuvių kolonijose turi būti suruošti SLA. 50 metų gyvavimo sukaitytas atžymėjimui parengimai. Svarbiausiai tuose parengimuose reikia prarasti kuodaugiau siai agitacijos už SLA. jubiliejinius darbus. Reikia kuopliausiai išaiškinti Amerikos lietuvių visuomenei Susivienijimo svarbą ir reikšmę visos Amerikos lietuvių išeivijos gyvenime. Tuomet užsibrėžto tikslo pilnai pasieksime. Bet svarbiausiai, tai laukiame aktualio visų SLA. narių ir veikėjų darbo.

BEREIKALINGAS TRUKŠMAS

Šiomis dienomis mūsų Susivienijimui „prietelina“ spauda dar kartą parodė, kad jai pirmiausia vietoje rupi trukšmanti SLA. reikalais. Tos spaudos korespondentai trukšmauja be jokio pamato, be jokio reikalo. Rodos sužiniai trukšmauja kai tik tuo momentu, kuomet baigiamas SLA. Aukstinio Konkurso vajus ir visi SLA. nuostirdus veikėjai įtenopę savo jėgas konkurso darbuotėje. Nesinorėtų manyti, kad

tas daroma tikslu pakenkti konkurso vajui.

Bet kuo pateisinti tokis trukšmas ir grumojimas SLA. Sekretoriui skundu vien už tai, kad tulos kuopos keli aplikantai nepriimti į SLA? Ypatingai to trukšmo autoriui svarbiausiai rupi vienas nepriimtų aplikantų jis nieko nesaiko, bet už vieno nepriėmimą piktai šukauja ir grumojia Pild. Taryba. Esą turįs įrodymus, kad to aplikantų sveikata yra gera ir todėl jis turi būti priimtas į SLA. Kadangi to trukšmo autorius pats yra įstojes į SLA. vos keturi mėnesiai atgal, tai galimas daiktas nežino SLA. įstatymų ir taisyklių. Todel bus pravartu apie tai pakalbėti netik trukšmaujančio korespondento, bet ir kitų SLA. organizatorių painformavimui kokia tvarka aplikantai į S. L. A. priimami.

SLA. konstitucija aiškiai nurodo, kad į SLA. gali įstoti tik doro elgesio garbės verti lietuviai, kurie pasižymi paviržingais papročiais. Taigi, kad tapti Susivienijimo nariu, neužtenka vien būti pilnai sveiku, bet reikia turėti ir kitas konstitucijos nurodomas kvalifikacijas: būti doru, teisingu, sąžiningu ir paviržingais papročiais lietuviu.

Toliaus konstitucija uždeda kiekvienam SLA. nariui pareigas: *platinėti Susivienijimo uždavinius, jo tikslus ir naudingumą; saugoti Susivienijimą ir jo narius nuo pažeminimo, apsuokinimo ir apgavimo; užlaikyti Susivienijimo gerą vardą ir storį, vedant paviržingų gyvenimų ir būnant nuostirdžiu ir teisingu visuose dalykuose.* Tai žodis žodim SLA. konstitucijos nurodomos nariams pareigos.

Ar galima šitokias narių pareigas suderinti su tokiais asmenimis, kurie visai neseniai pikčiausiai dergę netik organizacijos viršininkus bei narius, bet ir pačią organizaciją šmeižė ir ardė? Nėra tokios organizacijos pasaulyje, kuri priimtų ir savo narius tokius žmones, kurie pasižymėjo tos organizacijos ardynu, jos narių ir viršininkų šmeižimu. Kartą žmogus dergęs SLA. narius ir viršininkus bei pačią organizaciją ardes, ar gali jis būti paviržingų tos pačios organizacijos nariu ir saugoti ją ir jos narius nuo pažeminimo ir užgavimo? Butu tikra beprotybė priimti į organizaciją tokius asmenis, kurie ją niekino ir griovė.

Susivienijimas yra fraternalė organizacija ir savo įstatymais apsiribuoja narių pasirinkimo klausimu. Todel SLA. konstitucija pveda išimtiną teisę SLA. Doktorui Kvotėjui spręsti aplikantų tinkamumą sveikatos stovio žvilgsniu ir SLA. Sekretoriui spręsti aplikantų tinkamumą charakterio atžvilgiu. Nuo jų nuosprendžio nėra jokios apeliacijos, nes konstitucija nesuteikia teisės nei aplikantui, nei kuopai, nei Pildomajai Tarybai, pagaliai nei pačiam SLA. Seimui kvotijonuoti jų nusprendį. Aplikantas nepriimtas, kuopai apie tai pranešta ir tu visais reikalais baigtas.

Tokia SLA. konstitucijos patvarkymų dvasia ir raidė sulig naujų narių priėmimo tvarkos. Visos fraternalės apdraudos organizacijos tokia tvarka, tik daugiau apsuokinata procedūra, priima naujus narius. Taip visą laiką į Susivienijimą nauji nariai buvo priimami ir kitaip būti negali. Ir štai delko: nepriimti to organizaciją aplikanto netinkamumo konfidencialumas turi būti griežtai išlaikytas. Aiškinti kuopai ar kam kitam delko aplikantas nepriimtas, būtų skleidžiamas žalingos žinios apie aplikanto sveikatos stovį, arba apie jo charakterio defektus. Tokiu atveju gali susidaryti aplikantui didelė moralė ir net materialė skriauda. Taip nuskriaustas asmuo galėtų Susivienijimą traukti ir teisma, reikalaujamas atlyginimo sudarytų nuostolių. Bet pirmiausia vietoje, tai pats paščiausias žmoniškumas reikalauja susilaikyti nuo skleidimo neigiamų žinių atmeto aplikanto nepašarbenybėms.

Taigi aktyvaudoje vien to, kas augščiau pasakyta, turėtų būti aišku kiekvienam, kad nėra jokio pamato trukšmanti del nepriimamų aplikantų, arba reikalaujama paaiškinimų delko aplikantai nepriimti. SLA. konstitucijos patvarkymai užtikrina aplikantams jų padėties konfidencialumą naujų narių į S. L. A. priėmimo procedūroje ir kartu apsaugoja Susivienijimą nuo atsakomybės prieš atmetamus aplikantus. Galima tik pasigailėti, kad SLA. kuopose neprisiilaikoma griežtai konstitucijos nustatytos procedūros naujų narių priėmimui. Užtai šiandien turime Susivienijime tokį didelį mirtingumą, kad net valstijų apdraudos departamentai pradeda į tai dėmėti kreipti ir kartu turime amžinai galiojančius trukšmus ir visokius vaidus organizacijos gyvenime. Todel neviotoje terorizavimas organizacijos viršininkų, kuriems pavesta rūpintis Susivienijimo gerbuvu ir ateitimi.

NYKSTA ISTORINIAI TURTAI

Lietuvių tautos istorija būtų nepilna ir žymiai šlubuojanti, jei joje neatsispyndėtų pilnumoje Amerikos lietuvių išeivijos gyvenimas, jos vargai, mūšėčiai ir pastangos bendriems tautos ir Lietuvos valstybės reikalams. Tačiau tos istorinės brangenybės Amerikos lietuvių gyvenime su kiekvienais metais vis smarkiau ir smarkiau nyksta. Su kiekvienais metais pasitraukia iš tautinių darbų scenos tokie veikėjai, kurie nusineša amžinastin daug jėgų žinomų istorinės svarbos faktų. Musų senesnieji leidiniai ir visokio veikimo dokumentai su kiekvienais metais vis labiau ir labiau nyksta ir žūsta. Šiandien vargiai būtų galima surinkti visus faktus ir dokumentus iš taip netolimos praeities darbų Lietuvos nepriklausomybės sukūrimo kovose.

Šį svarbų klausimą keliamo sąryšy su didėjančiu domėjimosi Lietuvoje Amerikos lietuvių išeivijos gyvenimu. Kuomet Lietuvos išeivijos klausimais paskaitos pasiekė net augščiausią Lietuvos mokslo įstaga — Vytauto Didžiojo universitetą, tai laikas apsvaistyti ir surasti galimybes apsaugojimui bent likusių istorinių brangenybių Amerikos lietuvių išeivijoje. Juk Amerikos lietuvių istorija puošni nuopelnais mūsų tautos atgimimo ir iš svetimųjų vergijos išsilavinimo kovose. Amerikos lietuviai, tačiau, neturi nei dvasinių, nei medžiaginių įgalijų tuos istorinius turtus surinkti ir savo gyvenimo istoriją išleisti. O ta istorija, taip artimai susijusi su visos mūsų tautos bendrais reikalais.

Laikas, todėl Lietuvos mokštininkams ir vyriausybei susidomėti seniausią Lietuvos išeiviją — Amerikos lietuvių gyvenimą — praktiškais darbais, o ne vien gražiais žodžiais ir simpatijomis. Lietuva labai daug pasitarnautų ir Amerikos lietuvių ištatėjimui sulaukymui, ir lietuvių tautos istorijos palobinimui paruošiant ir išleidžiant galimai pilniausią Amerikos lietuvių išeivijos istoriją. Iš savo tėvų veikimo ir darbų turėtų kuo pasididžiuoti Amerikos lietuvių priaugančioji karta ir tas paskatintų ją toliaus testu tuos tautinius darbus. Lietuva taip pat nusistebėtų atliktais Amerikos lietuvių darbais kad ir tos pačios Lietuvos labui.

Manome užtektų Lietuvos vyriausybės deleguoti vieną Lietuvos istoriką Amerikon ir pasamdyti vieną rimtą ir nuodugnai Amerikos lietuvių gyvenimą pažįstantį visuomenininką, sudarant Amerikos lietuvių istorijos rinkimui skyrių prie Lietuvos Atstovybės Washingtone, ar prie Lietuvos Generalinio Konsulato New Yorke. Su pagalba patriotingų Amerikos lietuvių veikėjų ir visuomenininkų būtų galima surinkti visa dar nežuvusi Amerikos lietuvių gyvenimo istorinė medžiaga. Lietuvių tautos istorikai, neleiskite galutinai išnykti istorinėms brangenybėms.

Moderniškoji Kinija

Modernizavimosi procesas Kinijoje prasidėjo tuojau po pirmo karo su japonais 1895 m., taigi dar paskutinio Kinijos imperatoriaus laikais. Karo su japonais nepasisekimas, kurį privertė ieškoti priežasčių, ir surado, kad japonai jau mokėjo naudotis Europos techniskais atsiekimais, o Kinija ne. Pirmieji reformų žingsniai nepasiekė platesnio gyvenimo sričių. Jie palietė, svarbiausia, tik mokyklą. Dar tada ne daugelis emė galvoti apie geležinkelius, kurių iki to meto Kinijoje visai nebuvo.

Imperatoriaus įsakymu švietimo vadovams buvo įsakyta ištirti Europos mokyklų darbo metodus, kad juos būtų galima pavartoti ir Kinijoje. Buvo suteiktos kelios geležinkelių koncesijos, ir iki revoliucijos pradžios 1911 m. nežiūriant į kelių statymo sunkumus, tarp didesniųjų miestų jau važinėjo traukiniai.

Revoliucija ir ją sekęs pilietinis karas labai sustabdė tolimesnę Kinijos modernėjimą. Netikėtai sustabdė, bet naikino visa tai, kas jau Kinijoje buvo padaryta. Pav., geležinkeliai, kurių statyba buvo varoma užsienių kapitalais, buvo priversti tarnauti įvairiems generalams, gabenti iš vieno fronto į kitą kariuomenę ir armunijai. Traukinių vagonai buvo paversti kareivinėmis. Apie remonto niekas visiškai negalvojo, sprogdino tiltus ir griovė stotis, tokiu būdu ardydami moderniškos valstybės būtiniausias dalykus — susisiekimo kelius.

Tik Komintango partijai parems valdžią į savo rankas, padėtis šiek tiek pagerėjo, bet ir ne visur. Svarbiausiomis linijomis dabar važinėja moderniški ekspresai, sustodami gražiose stotyse. Bet tolimesnės provincijos, kol kas, tebėra be reguliaraus susisiekimo, nes traukiniai dažnai pavėluoja ir be to, dažnai juos nuleidžia nuo bėgių banditai.

Bet 1928 m., kai didžiama Kinijos valstybės teritorijos emė valdyti Kuomintang centralinė Nankino vyriausybė, laikomi tokiais metais, per kuriuos Kinija pradėjo skubiai modernizkėti. Svarbiausios geležinkelių linijos dabar pastatytos paviržingai ir moderniškai.

Vyriausybė rūpinasi ir plentais, kurių šiuo momentu yra dar nedaugely Kinijos vietų. Užtat jų vietoje plinta smarkiai susisiekimo oru linijos. Jau veikia nuolatinė oru linija tarp Šanchajaus ir Kinijos vakarinės dalies, prie Jankiesgiango upės krantų, ir linija nuo Šanchajaus į Pekiną. Kai metis, ardamas savo smurkų sių ryžių lauką, dažnai turi pakelti galvą ir pasižiūrėti į trimotorinius metalinius paukščius, kurie raizdo Kinijos padanges.

Moderniško gyvenimo patogumai ir technikos atsieimai greitai plinta kinų miestelėnu tarpe. Kaskart vis labiau miestelėnai ima naudotis radio. Kinijoje jau daug radiofono stotijų, net Šanchajuje vienam jų keliolika. Iš miestelėnų būtų ir krautuvų dabar ištisas dienas skamba radio garsai: pranešimai ir įvairios kiniečių melodijos. Miestelėnų butai ir prekybos įmonės vakarais apšviesti elektros šviesa, kurią kiniečių miestelėnai labai pamėgo. Elektros stotys įrengtos beveik kiekvienam miestelėnu. Taipogi gramofonai ir foto aparatai jau įleido šaknis kiniečių miestelėnų tarpe.

Bet visos šios moderniškos priemonės, kol kas, palietė tik miestus, o kaimuose jos yra dar visai svetimos. Todel praraja tarp kiniečių miestelėnų ir kiniečių ukininkų yra labai didelė. Ir šią prarają pagilina dar vienas faktorius, butent, — kino. Kinomatografo laimėjimo žygis Kinijos miestuose buvo tiesiog stebinantis. Todel sakoma, kad pasauly nėra kito tokio krašto, kur milžiniškas kino teatrų skaičius būtų taip greitai išaugęs, kaip Kinijoje. Dar iki 1928 metų Kinijos provincijos miestuose kino buvo retenybė, bet dabar visų mažiausias kinų miestelis turi savo garsinį kino teatrą.

Mes žinome, kino teatrų poveikį į mases. Ir kadangi Kinijos kino teatruose rodomos daugiausia Europos ir Amerikos filmos, todėl suprantama, kad kiniečių miestelėnai labai greit europiškai ir amerikoniškai. Drauge su kino laimėjimu Kinijoje, greitai vystosi ir pačių kinų filmų pramonė, rašomos specialės kinų pjesės ir suvaidinamos pačių kiniečių ekrano žvaigždžių.

Kadangi kiniečiai labai greit pasisavina ir išmoka ne tik užsienių valstybių kalbas, bet taipogi ir užsienių papročius, todėl naujų laikų srovės Kinijos miestuose pastebimos kiekvienoje gyvenimo srity. Jaunuomenė pamėgusi europiečių apdarus, nors neatsisako ir nuo savo tautinių apdarų. Pastebimas didelis susidomėjimas Europos muzika ir menu, o taipgi labai išsivystęs ir sportas. Sporto reikšmė Kinijos ateity gali turėti svarbių pasekmių, nes nuo sporto ir naudojimosi grynų oru Kinijos jaunuomenė pradeda atsiskirti nuo didžiausios kiniečių nemalaimės — opiumo rukymo.

Kinijos miestelėnai dar nėra atsiskakę nuo daugelio savo protėvių papročių, bet tai galima sakyti, daugiausia apie senstančius, o ne apie jaunuomenę. Kiniečių laidotuvės dar tebevykdomos pagal senų senas tradicijas su labai įvairiomis ceremonijomis. Tuo tarpu veddybos jau yra gerokai sumoderniškėjusios ir atliekamos daugiausia Europos pavyzdžiu. Pasikeitė ir mieščiūniškojo gyvenimo veidas. Ilgus šimtus metų kiniečių merginos ir moterys buvo visiškai beteisės ir be jokio užtarimo, ką liudija sena kiniečių liaudies daina: „Kai gimė sunus, paguldė jį į gražų lopšį, susuk jį į brangius vystyklius ir duok jam gražius žaislus. Kai gimsta mergaitė, tegul ji guli ant grindų, suk ją į skarmalus, o žaislo vietoj duok jai akmenį“.

Dabar jau yra visai kitaip, žinoma, tik miestuose. Merginos mokosi ne tik vidurinėse, bet ir augštesniosiose mokyklose, o jei galima — net užsieniuose. Merginos dėvi bubikolus, seka madas, mokosi anglų kalbos ir gerai šoka fokstrota arba tango. Daugelis jų susidomėjusios politika ir turi nuolatinę ryšių lauką, dažnai turi pakelti galvą ir pasižiūrėti į trimotorinius metalinius paukščius, kurie raizdo Kinijos padanges.

Keletas žodžių apie miestelėnų kasdieninį gyvenimą. Miestelėno namas pastatytas europiškio stiliaus, ir kaip kurioje galima pažymėti tai, kad europiečiai Kinijoje daugia prisilaiko senosios Kinijos stilymo stiliaus, negu patys kiniečiai. Kinietis mėgsta erdvų

kambarių įrengimą ir savo namuose mielai prisistato europietiški baldai, neretai ultramoderniško stiliaus. Bet jis nemėgsta ir nereikia pagarbos seniems dalykams. Jis negerbia tokių baldų ir daiktų, kurie vaizduoja kurį nors Europos epochinį stilių.

Europiškus įrengimus kiniečiai vartoja gana santuriai ir su skoniu, bet ne akiai kopijuodami. Pav., elektrinių ir dujinių virtuvėlių, kurios labai paplitusios Europoj ir Amerikoje, kinietis nepamėgo, nes jį ypatingam maistui pagaminti labiausiai tinka paprastas ugniakuras.

Rytaiš namų šeimininkės išvyksta į darbus kontorose, įmonėse, bankuose ar fabrikuose, bet ir namie pasilikusios nepaprastai visos dienos tiktai virtuvėje. Kai darbo diena pasibaigusi ir jau pavargyta vakarienė (či-fan), kinietis ieško pramogų. Su visa šeima dvejetainį sykį per savaitę jis nueina į kiniečių „teatrą“, kuris mažai turi bendro su europiečių teatrais, nes jis primena balaganą su daugybe scenų, kur rodomi įvairūs veikalai. Be to, vaidinimas vyksta nepaprastai mušant bugnus ir skambinant varpus. Kiniečių miestelėnas nepamiršta ir kino, o sėdėdamas namie, klausosi radio. Kiniečiai mėgsta ne tiek muziką, kiek garsus, todėl programos turinys jiems ir nesvarbu. Dažnai vakarai ir net naktys praleidžiamos prie mėgiamo „mažona“ žaidimo, nes visi kiniečiai be išimties yra dideli azartininkai ir todėl mielai sutinka nemiegoti. Alkoholio kinietis ne pakenčia ir jį naudoja retai. Bet užtat labai gerai išsivysčiusi yra kulinarija. Peilio ir šakutių net moderniam kiniečiui kol kas neprireikia. Šiuos įrankius atstoja du kauliniai arba mediniai pagaliukai, kurių pagalba jis moka labai greitai valgyti. Sriubai srėbti kinietis vartoja ypatingą askriną samtuką.

L. Ž.

M. Yčas ir Kiti Nubauti

Pereitą pavasarį Kauno apygardos teismas sprendė didelę subankrutavusio Prekybos ir Pramonės Banko bylą, kurioje kaltinamaisiais buvo patraukti M. Yčas, J. Šodė, A. Prusas ir kiti. Apygardos teismas M. Yčą, J. Šodę ir J. Dobkevičių apkaltino už nerupestingą atlikimą banko reikalų, del ko bankas nusigyveno ir paliovė mokėti išmokas, bet del pasenėjimo nuo bausmės atleido. Civiliniai ieškiniai taip pat buvo atmeti.

Spalio 6 d. ši byla buvo baigta spręsti Apeliacinioje rūmuose. Apeliaciniai rumai Kauno apygardos teismo sprendimą, kiek jis liečia M. Yčą, J. Šodę, J. Dobkevičių ir Ad. Prusą, pakeitė ta prasme, kad visiems keturiems pritaikė dar Baudžiamojo Statuto straipsnį už nepriziūrėjimą banko reikalų, darymą neleistinų operacijų ir tt. (A. Prusas Ap. teismo buvo išteisintas). Be to, Apeliaciniai rumai iš M. Yčo, J. Šodės ir J. Dobkevičiaus įpėdinių lygionis ir solidarai priteisė Lietuvos Bankui 1 mil. 526 tukst. litų, finansų ministerijai 774 tukst. litų, susisiekimo ministerijai 36 tukst. litų. Žemės ūkio ministerijos ir nukentėjusių akcininkų ieškiniai atmeti.

Teismo išlaidos sudėtos lygionis ir solidarai M. Yči, J. Šodei, J. Dobkevičiaus įpėdiniams ir Dr. Prusui.

Edgar Allen Poe.

Nadas Rastenis.

Varnas

Kartą, pusanaktyje laiko, nuobodžiai, be jokio saiko,
Aš knisiausi raštus kaž-kokios senų laikų laidos;
Sunkios akys miego meldė, aš žlugau į keistą aldę.
Staiga į duris kas beldė. Upe miego apmaudos,
Sau tariau, „Tai gal koks svečias nenuitaikęs valandos —
Kas čia kitas balados.“

Ak, menu kaip sapno žodį, buvo tai tamsiame gruody;
Angliai geso, metė aslon šviesą dvasios palaidos.
Nuobodžiai belaukiant ryto, mano daug veltui bandyta
Rasti raštus užrašyta užmirštos senos žaidzos —
Lenora, kaip ją vadina Angelai dangaus žieduos —
Čia bevardė visados.

Kožnas vaizdas ir šešėlis buvo man baugus, pašėlęs,
Aš šurpau-virpau iš netikėtos baimės pažaidos;
Širdį tad raminti stojau, nebyliai ranka numojau,
„Kasgi, kasgi“, sau kartočiau, „taip vėlai čia balados —
Kasgi kitas jei ne svečias nenuitaikęs valandos,
Taip vėlai čia balados.“

Taip besvarstant padėjimą, mano siela kiek aprimo,
„Ponas, ar ponis“, tariau, „prašau aš jūsų atlaidos.
Matot, jau buvau susnūdęs, nei užmigęs, nei išbūdęs;
Nugirdau lyg kas čia beldė, bet maniau turįs klaidos.“
Tuoį duris plačiai atvėriau — žygis buvo be naudos...
Vien tamsa, kaip visados.

Tamsumon giliai žiūrėjau, baimingai ilgai stovėjau,
Abejonėj sapnavau aš sapną smugio ir skriaudos;
Niekas nė tylos neskrodė, nė tyla ženkly nerodė,
„O, Lenora!“ — tą tik žodį aš tariau balsu raudos:
„O, Lenora!“ aidas grįžo atbalsiais tuščios maldos;
Negavau aš paguodos.

Grįst vidun nebuvo miela, nes skausmai kankino sielą;
Vėl į langą kaž-kas beldė, lyg kad meklė atydos.
„Na,“ tariau, „tai gal kas tyčia baladoja langinyčia.
Pažiūrėsiu kasgi šičia langinyčia balados —
Širdžiai rimstant, pažiūrėsiu, kas dabar čia balados —
Vėjas gal, kaip visados.“

Tuoį plačiai pravėriau langą — šovė greit vidun per angą,
Juodas Varnas, lyg narys iš praeities šventų bandos;
Jis įskridęs nesibaidė, nenustebo ir nesikraidė,
Bet, kaip lordas arba leidė ant angštų svečių kildos,
Nusileido, viršduryje, ant Palados atvaizdos,
Ir tupėjo visados.

Nustebau iš juodo svečio, rodės kad juokus jis krečia
Savo išidumo špōsais ir mina šaltos mados.
„Nors ir kirptas tavo kuodas, bet, Varne, tu baisiai juodas,
Ir tupi,“ tariau, „kaip puodas, perdrasiai ir be gėdos.
Na, sakyk, kaip tavo vardas tolimam krašte Baudos?“
Varnas tarė: „Niekados.“

Nejauku man pasidarė, kai taip aiškiai paukštis tarė,
Nors mažai jo žodis reikė, neturėjo išvados;
Bet tame čia buvo dyvo, kad dar joki žmogų gyvą
Nepalaimino spekyta, kad virš durų, ant rudos
Stovylos, būtų nutupęs juodas tvaras pagundos,
Kurs vandintų „Niekados.“

Paukštis, lyg kad nusiminęs, vis tupėjo ant gipsinės
Stovylos; kai tarė žodį rodos nėrės iš odos.
Laukiau ko daugiau iš Varno; jis nejudino nė sparno;
Tai pravėriau savo burną: „Iš svečių mažai naudos...
Ryt išėks ir jis, kaip lekia mano viltis visados.“
Varnas tarė: „Niekados.“

Nuostabiai suardė tylą, kai ir vėl taip pat prabilo.
„Tai ašiku,“ tariau, „tas paukštis nežinaš kitos gaidos,
Kaip tik tą, kurią pagavo nuo kokio valdovo savo,
Kuris kur jura bangavo, ir laike kokios bėdos,
Vieną žodį įdainavo, bekartojant visados,
„Niekados“ ir „Niekados.“

Kad geriau pažinus svečią, kurs nematą juoką krečia,
Savo kedę pavilkau link durų, paukščio, atvaizdos;
Nors ir sunku buvo kėsti, vėl ėmiau į kedę skėsti,
Vis bandžiau kaip nors išspręsti, ką ainis Nakties Juodos
Nori man čia pasakyti, kai jis kranksi visados,
Savo keistą „Niekados.“

Tą sau vienas tyliai spėjau, į sparnuotį nekalbėjau;
Jo akių liepsna sukurė širdyje skausmus žaidzos.
Mintis mintį kovė, edė, užverstoj galvoj į kedę;
Ant šilkų galvinės skleidė žibūrys šviesos žaidos —
Tos švelnios šilkų galvinės, gausioje šviesos žaidos,
Ji nespauš jau niekados!

Redės man, kad oras šilo kvepalais dangaus kodylo,
Bei girdeju Serafino pėdas ant grindų odos.
„Selmi,“ sau tariau, „tai tavo Dievas sielžolių aukavo
Tau, per Serafiną savo. Užmirši ant visados —
Gerki sielžolių — Lenorą užmirši ant visados.“
Varnas tarė: „Niekados.“

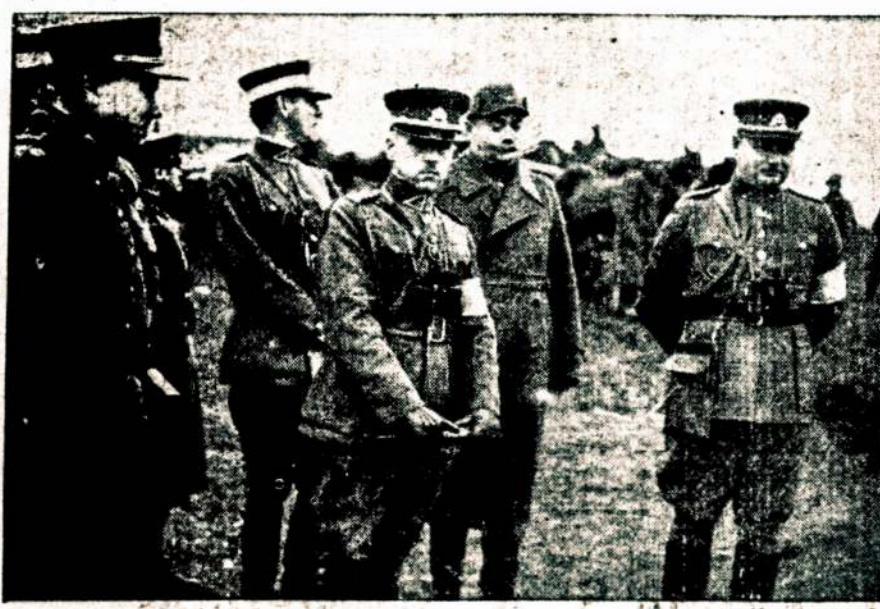
„Pranaše,“ šaukiau, „nelabas; pranaše, jei tu ir baubas!
Ar tu Gundytojo siūstas, ar sunus piktos ydos,
Vienas čia esi, bet tvirtas, į užburtus tyrus skirtas,
Namuose Baudos pagirtas — aš tave prašau rodos:
Tark, ar bus bent Gileade vaistas dėl širdies žaidzos?“
Tarė Varnas: „Niekados.“

„Pranaše,“ šaukiau, „nelabas, ar tu paukštis ar tu baubas!
Pasakyk, dėl Dievo meilės, dėl plataus dangaus godo —
Ei, sakyk be jokio vylio, ar palaimoj Anapilio
Man Lenorą, šventą, dailią, prie krutinės glaušti duos —
Ar Lenorą, skaisčią, švelnią prie širdies priglausti man duos?“
Varnas tarė: „Niekados.“

„Tavo žodis lai mums buma perskira, tarne Perkuno!
Grįžk,“ tariau, „į Plutoniją tu, sunau kraštų Blindos!
Nepalik nė pluknos galo man, kaip ženklą savo melo;
Aš liudėsiu čia prie stalo; grįžk iš čia tarne Baudos —
Snapą trauk iš mano sielos, skrisk iš čia ant visados!“
Tarė Varnas: „Niekados.“

Juodas Varnas, peklos upe, vis dar tupi, vis dar tupi,
Viršduryje, ant Palados apdulkėjusios, rudos.
Jo pasriuvė akys styro, tartum pragarą Satyro,
O lempa į aslą meta jo šešėlį be klaidos.
Mano siela jau nuo aslos iš po Varno atvaizdo.
Neiškils, ne — niekados!

Lietuva Rimtai Rengiasi Gintis

KARIUOMENĖS VADOVYBĖ STEBI MANEVURUS:
Iš dešinės į kairę: 1) Kariuomenės štabo viršininkas generalinio štabo pulkininkas Černius (su baltu raiškėju ant rankovės). 2) II pėstininkų divizijos vadas generolas leitenantas Adamkavičius. 3) Kariuomenės vadas generalinio štabo pulkininkas Raštikas (su baltu raiškėju ant rankovės). 4) Generalinio štabo pulkininkas Grinius. 5) Generolas leitenantas Papeliucka, karo technikos dalių viršininkas (kairės šone) ir kiti.

Sunkiai visų lietuvių pastangomis iškovota nepriklausomybė dabartinė laisvųjų Lietuva kruopščiai ir energingai rengiasi ginti visomis jėgomis. Lietuvos karo vadovybė, turėdama didį, sunkų ir atsakingą uždavinį — kuogeriausiai parengti kariuomenę karui, nenuilstamai rūpinasi, kad tas darbas būtų planingai, rimtai ir sąžiningai varomas kuo platesniu frontu, su žindinant, sąmoninant, rįžtingai nutiekiant ir atitinkamai įpareigojant ir vitą tautą, visus laisvuosius lietuvius. Vis geriau išmankštinama, sumaniai mokoma ir moderniskiau ginkluojama, Lietuvis kariuomenė diena dienos vis arčiau ir tvirčiau suauga, slėjasi su visa tauta, su plačia lietuviškąja visuomene, nes juk kariuomenė ir yra tos pačios visuomenės dalis. Kariuomenė taip pat yra ta didžiulė ir vienintelė taikos meto mokykla, kuri visus ginklą varanti tinkamus vyrus parengia karui; mūsų atvėju karui — ne ką nors pulti ar kam grąsinti, bet ginkluoto mūsų kaimyninių tautų susidurimo atveju visomis pajėgomis, priemonėmis ir budais žutbutinai ginti gimtąją Lietuvos žemę.

Nors ir negausi skaičiumi, bet sąmoninga, susipratusi, gerai pasirengusi ir pakankamai ginkluota, ne tik kariuomenė, bet kartu ir visa tauta, pavojaus valandą labai dažnai buna tuo lemiamuoju veiksnium, kuris nusveria karo eigą. Vadinasi, labai svarbu, kad didį kariuomenės stiprinimo reikalą, kariuomenės varomą darbą ir skaidrią savimi pasitikėjimo, rįžtumo, savo ginkluotųjų pajėgų branginimo ir meilės nuotaiškai suprustų kiekvienas lietuvis.

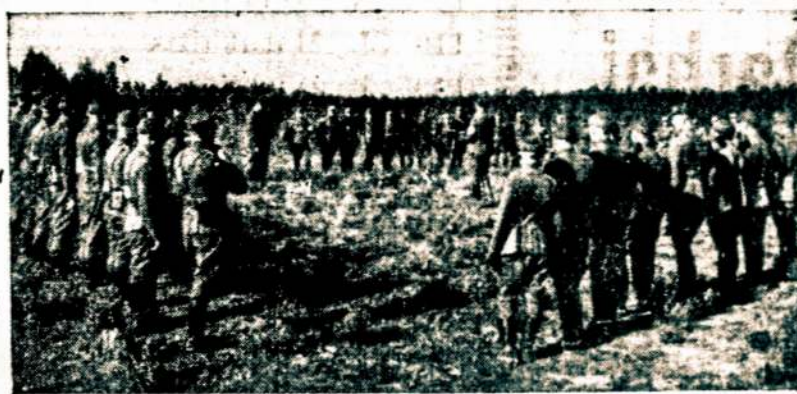
Karui rengimasis ir apskritai karo mokslas, yra labai sudėtingas ir sunkus dar ir todėl, kad šioje srityje negalima daryti atitinkamų eksperimentų, kaip kad kituose moksluose. Kautynės — yra augščiausio laipsnio žmonių grumtynės, kur vieni antriems sunaikinti, pasipriešinimui palausti vartojamos visos priemonės ir visos

ki žmogaus proto ir buvusių karų patyrimo sukurti budai. Suprantama, kad kokio nors šia prasme realios bandomo taikos metu savoje kariuomenėje padaryti negali. Vienintelis mokymosi budas — palieka karo mokslo dėsnių pažinimas, buvusių karų studijavimas ir kariuomenės mokymas tam tikrais sumaniai parengiamais pratimais, kurie pravedami kiek galint artimesnėmis tikro karo aplinkybėmis.

Lietuvos karo vadovybė, be kasdienio atskirų kovotojų ir kasdienio kariuomenės dalinių rengimo kautynėms, retkarčiais išveda į lauką, įtraukia į didžiulį karui rengimosi darbą ir visą kariuomenę, su jos didžiąją junginių vadovybe, visomis ginklų rūšimis bei tarnybomis. Šių metų Lietuvos kariuomenės rudens manevruose, rugsėjo 20—25 d., dalyvavo keliolika tūkstančių karių: pėstininkų, raitininkų, artilerijos, technikos dalinių, o taip pat karo aviacija, tankai ir šarvuotieji. Manevrai buvo mobilizacinio pobūdžio. Kariuomenės daliniai buvo papildyti pašauktais atsarginiais, o be to, kariuomenė tam tikra tvarka naudojosi piliečių susisiekimo priemonėmis ir pačiais žmoniškais. Už įstatymu nustatytą atlyginimą buvo panaudojami gyventojų vežimai, arkliai, o patys piliečiai buvo paimti savasias susisiekimo priemones aptarnauti. Į lauko veiksmus įsėjusi kariuomenė nevaržė savo išteklų, bet maistu ir šaru apsirūpino vietoje, pirkdama tai iš gyventojų. Visos šios aplinkybės, sudarę labai artimą karo metui kariuomenės lauko gyvenimą.

Pačių manevrų tikslas — patikrinti lauke kariuomenės pasirengimą karui, patikrinti didesnių junginių vadų ir jų štabų veikimą, o taip pat išbandyti įvairių karo priemonių ir ginklų ypatybes bei pritaikymą ir atskirų kovotojų patvarumą, sugebėjimus, morales, pajėgas. Manevrai vyko Jonuvos-Kėdainių rajone. Tiek manevravusių karių, tiek gyvenojų, kur manevrai vyko, nuotaiškai suprustų kiekvienas lietuvis.

Pačių manevrų tikslas — patikrinti lauke kariuomenės pasirengimą karui, patikrinti didesnių junginių vadų ir jų štabų veikimą, o taip pat išbandyti įvairių karo priemonių ir ginklų ypatybes bei pritaikymą ir atskirų kovotojų patvarumą, sugebėjimus, morales, pajėgas. Manevrai vyko Jonuvos-Kėdainių rajone. Tiek manevravusių karių, tiek gyvenojų, kur manevrai vyko, nuotaiškai suprustų kiekvienas lietuvis.

LIETUVOS KARIAI APTARIA SAVO ATLIKTUS DARBUS.

taika ir tarpusavio santikiai buvo labai nuostabūs, šilti. Kultūringas Lietuvos kareivių pasirodymas ir gražus elgimasis užsipelė iš viso krašto nuosirdžiausių simpatijų. Manevruose dalyvavusieji su savomis susisiekimo priemonėmis piliečiai savo akimis pamatė sunkų, atsakingą karių darbą, pavyzdinę tvarką ir energingą, sutartiną visų karių ir visų ginklų rūšių veikimą, vykdamą vieno vado nekeičiamą, lemiantį įsakymą. Manevrams vadovavo pats kariuomenės vadas generalinio štabo pulkininkas Raštikas. Manevry štabą sudarė Kariuomenės štabo atitinkami skyriai. Štabui vadovavo Kariuomenės štabo viršininkas generalinio štabo pulkininkas Černius.

Manevrų vadovybė, kariuomenės junginių vadai, štabai ir atskiri kovotojai per tas penkias sunkias manevrų dienas dirbo su didžiausiu pasirijimu ir atsidėjimu. Nei fizinis nuovargis, lietingas rudens oras ar vienas kitas lauko gyvenimo aplinkybėmis normaliai pasitaikęs maistu ar pašaru aprūpinimo trukumas nemažino visų, manevruose dalyvavusių, karių didžios ir atsakingos pareigos supratimo ir jai atsidavimo. Per naktis ir dienas įvairiuose štabuose palinkę prie žemėlapių kariuomenės junginių vadai visu susikaupimu ir proto įtempimu sekė kautynių eigą, darė sprendimus ir siuntinėjo savo daliniais atitinkamus įsakymus. Visa gi kovotojų masė, kareiviai ir karininkai, tuo tarpu kruopščiai vykdė savo pareigas: žygiavo, koncentravosi, artėjo. Krantinimis, įkrymami rudens lietuvi krantiniai, apkasuose prie parengtų ginklų budėjo susigužę šalnuoti vyrai, sekimo punktuose spinksojo visa matančios karo vyrų akys. Vadovietėse budėjo ir sa-

vo uždavinius sprendė ar laukė jų vykdymo dalinių vadai — kariai. Taigi, visi šio didžiulio karo vaidinimo dalyviai vienodai sunkiai artimomis karių aplinkybėmis dirbo savo darbą ir atliko didžiulę karui pasirengimo pamoką.

Manevrams pasibaigus, kiek pailsėjusios, kariuomenės dalys pasijudino žygiui į nuolatines savo stovėjimo vietas. Ir visai nenuostabu, kad grįžtančią kariuomenę daugely vietų sutiko su didžiausiu entuziazmu, su gėlėmis bei dovnomis. Seni ir jauni, maži ir suaugusieji — visi su pasidžiūvimu ir džiaugsmo asaromis akyse kaimuose ir miestuose palydėjo mūsų grįžtančios, pražygiuojančios kariuomenės ilgai išsitiesusias voras.

Iškilmingiausiai, gal but, buvo sutiktos Kauno įgulos kariuomenės dalys. Miestas buvo pasipuošęs vėliavomis. Gražūs, gėlėmis papuošti vartai savo užrašu, „sveiki, tėvynės gynėjai“, sveikino laikinojo sostinės įžygiuojančius manevrų dalyvius. Minios žmonių, paržygiuojančius karius sutinkančios, juos apdovanojo rudeninių lietuviškų gėlių puokštelėmis, o taip pat papuošę pravažiuojančius vežimus bei įvairius pabuklus. Nuosirdūs „valio“ nesišaukiantys aidėjo žmonių pritviusiomis Kauno gatvėmis, o grįžtančių karių veidai švietė bendru lietuviškuoju ginkluotųjų jėgų stiprėjimo ir visuomenės rodomos meilės ir prisirišimo džiaugsmu.

Taigi, šis trumpas Lietuvos kariuomenės rudens manevrų aprašymas įtikinančiai parodo, kad Lietuva visu rimtumu rengiasi ginti savo nepriklausomybę, kad visuomenė tikrai nuosirdžiai, pagaliau, tarė kariai, sekimo punktuose spinksojo visa matančios karo vyrų akys. Vadovietėse budėjo ir sa-

Leitenantas Urbanavičius.

Lietuvos Darbininkų Kultūrinis Gyvenimas

Paskutiniu metu Lietuvoje, rupinantis visų gyventojų sluoksnių gerove, daug dėmesio kreipiama ir į darbo žmonių ukiškumą bei kultūrinį reikalą. Lietuvos darbininkams jungti ir jų reikalais rūpintis pašauktas atsarginiais, o be to, kariuomenė tam tikra tvarka naudojosi piliečių susisiekimo priemonėmis ir pačiais žmoniškais. Už įstatymu nustatytą atlyginimą buvo panaudojami gyventojų vežimai, arkliai, o patys piliečiai buvo paimti savasias susisiekimo priemones aptarnauti. Į lauko veiksmus įsėjusi kariuomenė nevaržė savo išteklų, bet maistu ir šaru apsirūpino vietoje, pirkdama tai iš gyventojų. Visos šios aplinkybės, sudarę labai artimą karo metui kariuomenės lauko gyvenimą.

Dabar vykdoma darbininkų kultūrinimo programa yra tokia. Pirmiausia steigiami liaudies universitetai, kurie turi pradinį, bendro lavinimo kursą, amatų kursų ir augštesnį švietimą. Tai sudaro pagrindą pasirošti geresniais įvairių sričių specialistais, patobulinti savo amato žinias ir pakelti bendrą darbininkų kultūrinį lygmenį. Toliau, dainos, meno, muzikos sritis ir darbininkų teatras. Šios sritys apima chorų ir orkestrų organizavimą ir vaidybos mėgėjų kuopelės. Šis reikalas yra taip pat svarbus, nes apima grožinio auklėjimo pusę ir duoda progos reikštis ir tobulintis darbininkų tarpe atsirandantiems meniškiems gabumams. Reikšminga ir kūno kultūros sritis, nes dažnai nepalankios įvairių įmonių darbo sąlygos silpnina dirbančiųjų sveikatą, kurią gali papildyti

tik sportas ir sveikos pramogos. Kultūrinis darbininkų gyvenimas reiskiasi per kultūros klubus, kurių kiekvienas stengiasi apimti augščiau paminėtas darbo sritis. Dabar jau veikia 11 tokių klubų. Manoma, kad šiais metais jų skaičius dar gerokai padidės.

Kultūros klubai turi geras radio aparatus, skaityklas ir bibliotekas. Šiuo metu bibliotekos turi dar tik apie 7,000 knygų, kurios pirmoje eilėje sudaro amatų ir mokslo veikalai. Knygų skaitymas yra toks didelis, kad knygų bibliotekoje visai neguli, nes jos visada esanti pas skaitytojus. Skaityklos aprūpinamos laikraščiais, žurnalais ir kultūringų pramogų priemonėmis. Iš viso darbininkų kultūros klubas per mėnesį aplanko apie 25,000 žmonių. Daugumas klubų jau turi suorganizuotą darbininkų chorą, orkestrus, vaidybos kuopelės ir sporto klubus. Į darbininkų bendro lavinimosi kursų, arba liaudies universitetų, jau yra įsirašę apie 2,000 klausytojų.

Kiekvienas nešališkas stebėtojas aiškiai mato, kad per trumpą laiką darbininkų kultūrinis ugis žymiai pašoko. Jei

pirmiau darbininkai atliekama laiką leisdavo smuklėse ar panašiose vietose, tai dabar jį praleidžia savo skaityklose, kursuose, sporto pratimuose ir meno sričių pratybose. Darbininkų kultūriniam gyvenime ryškiai pastebimas persilaužimas. Jie, po darbo, be jokios prievartos ir atlyginimo, skuba į chorų repeticijas arba paskaitas ir labai retai pasitaiko, kad be rimtos priežasties kuris nors neatvyktų. Žinoma, dėl to ir darbininkų gyvenimas nuolat darosi šviesesnis ir geresnis. Darbininkai dabar aiškiai pradeda suprasti, kad jie yra lygiateisiai visuomenės nariai, todėl per savo klubus organizuoti ruošia tautos švenčių ir žymenių įvykių minėjimus. Tuo būdu patys darbininkai iš savo tarpo išskiria gabesnius žmones ir ruošia dvasiniai stipresnius asmenis, kurie ateity galės daug ir naudingo darbo nuveikti. Tsb.

Lietuvos Aržuolai Puoš Pittsburgho Universiteto Kambarį

Lietuvoje viešėjusi ponis Ruth Crawford Mitchell galutinai susitarė dėl Pittsburgho universiteto lietuvių tautinio kambario įrengimo. Kambario karnyza tautiniais motyvais bus padaryti tamsios spalvos iš 1,000 metų gulėjusio durpyuose aržuolo, o baldai iš šviesaus aržuolo. Visa tai bus padaryta pagal Lietuvos menininko Gudačio projektą ir profesorius Paulius Galaunės nurodymus. Kambario bus įrengta 10 jau mirusių žymiausių lietuvių tautos veikėjų pavarės. Be to, bus įrengta tvis įdomios lietuvių patalrės, kurios nebus panašios į kitų tautų tolygias patalrės ir kurios atvaizduos netik lietuvių tautos savitumus, bet ir lietuvių kalbos dvasią bei jos skambesį. Viena kambario siena bus laikinai nepapuošta iki Lietuvos menininkai jai sugalvos tokią vaizdą, kuriame atspindėtų lietuvių tautos istoriją ir dvasią. Tasai vaizdas bus didingas ir pilnas rįžtingumo. Iš viso Pittsburgho universitete bus įrengta 17 tautų kambariai. Kambarius turės tik tos tautos, kurios prisidėjo prie Pittsburgho miesto augimo.

Iš Baltijos valstybių tikrai lietuvių turės savo kambarį, nes lietuvių jau nuo senų laikų gyvena Pittsburghe ir yra šio miesto augime nemaža nusipelnę.

Kaune viešėdama ponis Ruth Crawford Mitchell lietuvių kambario įrengimo reikalais nuolatės tarėsi su profesorium Mykolu Biržiška, Čiurlionis galerijos direktorium prof. P. Galaune, dailininku Gudačiu, Draugijos Užsienio Lietuviams Remti pirmininku advokatu R. Skipičiu ir su Lietuvos Moterų organizacijų atstovėmis.

Savo viešėjimu Lietuvoje žymioji viešnia, R. C. Mitchell, yra labai patenkinta, nes čia daug naujo patyrusi ir, kiek buvo galima, arčiau pažinusi lietuvių tautodailę. Iš Lietuvos ji išvažiavo spalio mėn. 6 d. Jos garbei prieš išvažiuojant, Draugijos Užsienio Lietuviams Remti suruošė vaišes.

Lietuvos menininkai taip pat yra susirūpinę lietuvių kambario Pittsburgho universitete įrengimu. Lietuvos dailininkų draugija artimiausiu laiku žada paskelbti konkursą reikalingiems dailės darbams atlikti. Tai yra gražus Lietuvos dailininkų sumanymas, kuris padės lietuviams gražiai užsirekomentuoti kitų tautų akyse. Tsb.

SLA. Jubiliejiniai Darbai

Jau Tik Du Mėnesiai

SLA. Aukšnio Konkurso Vajus turėjo baigtis su pirmą dieną liepos, arba tuojau po Seimo. Seimas, tačiau, entuziastiškai vajų prailgino iki pabaigai šių metų, iki gruodžio paskutinei dienai, tuo būdu suteikdamas organizatoriams progą daugiau naujų narių gauti, idant SLA. 50 metinių sukaktuvių proga prie organizacijos būtų 2,000 naujų narių prirašius.

Kadangi spalio mėnesio jau paskutinės dienos, tai vajaus eiga beveik tik du mėnesiai — lapkritis ir gruodis Vajui pasibaigus, turėsime suvesti pilną sąskaitą ir pamatysime, ką laike Aukšnio Konkurso Vajaus esame nuveikę, kiek naujų narių gavę.

Kaip žinome, mūsų vajus prasidėjo su pirmą dieną spalio, 1935 metų. Reikia vajus ejo jau lygiai metus laiko. Per tą laikotarpį naujų narių mūsų gerbiamieji organizatoriai ir kuopos prirašė 1,121.

Žemiau talpiname sąrašą visų kuopų, kurios stojo į vajų ir vardus tų kuopų organizatorių, kurie laike vajaus darbo vosi. Viso vajuje dalyvauja 185 kuopos ir 176 organizatoriai. Kaip pastebėsite, ne visi organizatoriai yra bent po kiek narių prirašę; yra tokių organizatorių, kurie iki šiol dar nė po vieną narį negavo. Žinoma, jų už tai nekaltiname — tokios jų kolonijose aplinkybės, kad naujų narių negalima gauti. Progai pasitaikius, neabejojame, ir jie bent kiek naujų narių gaus. Tačiau, bendrai imant, kiekvienam organizatoriui atitenka daugiau kai po 6 naujai prirašytus narius.

Bendrai imant, ši skaitlinė parodo, kad vajus iki šiol yra davęs neblogų pasekmių, nors pradžioje vajaus buvo tikėtasi kur kas geresnių. Gauti 1,121 naujų narių per metų laiko ir tokiam sunkiam gyvenimo laikotarpiu, tai jau neblogo.

Kaip augščiau pažymime, vajus besitęs tik lapkričio ir gruodžio mėnesiais, kuris tai laikotarpis, mūsų nuomone, yra bene geriausias. Pirmą šio laikotarpio ejo nominacijos, vėliau rinkimai, rengimas į Seimą. Prie nominacijų, rinkimų ir besirengimą į Seimą, kaip žinome, neapsieita ir be agitacijos, be visokių ginčų, tais reikalais. Vietoje ieskoti naujų narių, kaip organizatoriai, taip kuopų valdybos ir žymesni mūsų darbuotojai buvo užimti kitais „svarbesniais“ reikalais. Apie naujų narių ieskoti daugelis neturėjo kada nė pagalvoti. Todel gal ir naujų narių negavome tiek, kiek buvo tikėtasi.

Šis laikotarpis — lapkričio ir gruodžio mėnesiai — yra ramus ir rudenio bei žiemos mėnesiai, kuomet ir didesnius susirinkimus galima suaukti ir lengviau kandidatų pamedžioti. Todel mes ir tikimės, kad šių dviejų mėnesių laikotarpis jei nebus prirašyta daugiau, kaip per visą vajaus laiką, tai ir nemažiau, nes daugelis organizatorių dar tik dabar yra isismaginę kandidatų ieskoti, dar tik dabar rengiasi gyvai pasidabuoti.

Tikime, kad dar atsiras kuopų, kurios isirinks organizatorius ir prie vajaus eigos prisidės. Tikime, kad tie organizatoriai, kurie dar nė po vieną narį nėra prirašę — pasistengs bent kiek naujų narių gauti.

Vyrai ir moterys — organizatoriai, organizatorės ir kuopos — pajulinkime žemę laike šių pastarųjų vajaus mėnesių! Parodykime, kad laike Aukšnio Konkurso Vajaus mes visgi įstengėme bent 2,000 naujų narių prirašyti.

—o—
Sąrašas tų kuopų ir organizatorių, kurie stojo į vajaus darbuotę ir kiek kurioje kuopoje naujų narių prirašyta:

Kp.	Organizatoriai	narių
1	J. Burdulis	—
2	A. M. Makauskas	—
4	—	1
6	S. Genis	2
7	A. Galinskas	—
8	—	2
13	A. J. Banišauskas	8
14	J. G. Polteris	31
15	B. Jasunas	4
16	A. Gerasauskas	—
17	—	8
18	J. Mickevičius	—
19	J. Meduse	—
22	A. Čižauskas	—
23	A. Yakavonis	—
24	A. Kirel	—
25	—	4
26	—	1
27	J. Vilčinskas	8
28	—	5
29	—	8
30	M. Zigmantavičius	9
31	—	72
32	A. Kerševičius	—
33	A. Aukščius	—
34	(pirmiau buvo ir O. Zorskiutė)	—
35	J. Kvedaras	—
36	A. J. Brinius	—
37	—	5
38	P. Balukonis	—
39	J. Stankevičius	—
40	J. Ruzgis	—
41	P. Juozapavičius	24
42	—	1
43	—	3
44	—	15
45	K. Leliūsis	—
46	J. Virbickas	—
47	—	13
48	P. Baumila	—
49	J. Petrukonis	—
50	D. Greičaitis	2
51	—	47
52	J. Lekys	—
53	M. Žilinskiene	—
54	S. Pluškevičius	1
55	—	7
56	A. Lėpa	—
57	M. Bučskas	—
58	A. Varkulis	—
59	B. Vedeikis	2
60	—	2
61	P. Kesleris	8
62	J. Andruska	8
63	K. Poknis	9
64	V. Jankauskas	19
65	J. Palapas	16
66	P. Pivarunas	6
67	Z. Gapšys	12
68	J. Radzevičius	24
69	S. Žukauskas	2
70	—	2
71	J. L. Rumėikas	2
72	V. Stošius	—
73	—	1
74	M. Šimkienė	8
75	—	1
76	K. Uvickienė	—
77	T. Zarnauskas	—
78	J. N. Žičkus	1
79	—	3
80	—	1
81	—	1
82	—	1
83	—	1
84	—	1
85	—	1
86	—	1
87	—	1
88	—	1
89	—	1
90	—	1
91	—	1
92	—	1
93	—	1
94	—	1
95	—	1
96	—	1
97	—	1
98	—	1
99	—	1
100	—	1
101	—	1
102	—	1
103	—	1
104	—	1
105	—	1
106	—	1
107	—	1
108	—	1

109	A. Kondrotas	2
110	J. Matukaitis	7
111	J. Žvirblis	3
112	—	3
113	—	3
114	—	3
115	—	3
116	—	—
117	—	—
118	—	—
119	—	—
120	—	—
121	—	—
122	—	—
123	—	—
124	—	—
125	—	—
126	—	—
127	—	—
128	—	—
129	—	—
130	—	—
131	—	—
132	—	—
133	—	—
134	—	—
135	—	—
136	—	—
137	—	—
138	—	—
139	—	—
140	—	—
141	—	—
142	—	—
143	—	—
144	—	—
145	—	—
146	—	—
147	—	—
148	—	—
149	—	—
150	—	—
151	—	—
152	—	—
153	—	—
154	—	—
155	—	—
156	—	—
157	—	—
158	—	—

159	—	—
160	—	—
161	—	—
162	—	—
163	—	—
164	—	—
165	—	—
166	—	—
167	—	—
168	—	—
169	—	—
170	—	—
171	—	—
172	—	—
173	—	—
174	—	—
175	—	—
176	—	—
177	—	—
178	—	—
179	—	—
180	—	—
181	—	—
182	—	—
183	—	—
184	—	—
185	—	—
186	—	—
187	—	—
188	—	—
189	—	—
190	—	—
191	—	—
192	—	—
193	—	—
194	—	—
195	—	—
196	—	—
197	—	—
198	—	—
199	—	—
200	—	—
201	—	—
202	—	—
203	—	—
204	—	—
205	—	—
206	—	—
207	—	—
208	—	—
209	—	—
210	—	—
211	—	—
212	—	—
213	—	—
214	—	—
215	—	—
216	—	—
217	—	—
218	—	—
219	—	—
220	—	—
221	—	—
222	—	—
223	—	—
224	—	—
225	—	—
226	—	—
227	—	—
228	—	—
229	—	—
230	—	—
231	—	—
232	—	—
233	—	—
234	—	—
235	—	—
236	—	—
237	—	—
238	—	—
239	—	—
240	—	—
241	—	—
242	—	—
243	—	—
244	—	—
245	—	—
246	—	—
247	—	—
248	—	—
249	—	—
250	—	—
251	—	—
252	—	—
253	—	—
254	—	—
255	—	—
256	—	—
257	—	—
258	—	—
259	—	—
260	—	—
261	—	—
262	—	—
263	—	—
264	—	—
265	—	—
266	—	—
267	—	—
268	—	—
269	—	—
270	—	—
271	—	—
272	—	—
273	—	—
274	—	—
275	—	—
276	—	—
277	—	—
278	—	—
279	—	—
280	—	—
281	—	—
282	—	—
283	—	—
284	—	—
285	—	—
286	—	—
287	—	—
288	—	—
289	—	—
290	—	—
291	—	—
292	—	—
293	—	—
294	—	—
295	—	—
296	—	—
297	—	—
298	—	—
299	—	—
300	—	—
301	—	—
302	—	—
303	—	—
304	—	—
305	—	—
306	—	—
307	—	—
308	—	—
309	—	—

310	—	—
311	—	—
312	—	—
313	—	—
314	—	—
315	—	—
316	—	—
317	—	—
318	—	—
319	—	—
320	—	—
321	—	—
322	—	—
323	—	—
324	—	—
325	—	—
326	—	—
327	—	—
328	—	—
329	—	—
330	—	—
331	—	—
332	—	—
333	—	—
334	—	—
335	—	—
336	—	—
337	—	—
338	—	—
339	—	—
340	—	—
341	—	—
342	—	—
343	—	—
344	—	—
345	—	—
346	—	—
347	—	—
348	—	—
349	—	—
350	—	—
351	—	—
352	—	—
353	—	—
354	—	—
355	—	—
356	—	—
357	—	—
358	—	—
359	—	—
360	—	—
361	—	—
362	—	—
363	—	—
364	—	—
365	—	—
366	—	—
367	—	—
368	—	—
369	—	—
370	—	—
371	—	—
372	—	—
373	—	—
374	—	—
375	—	—
376	—	—
377	—	—
378	—	—
379	—	—
380	—	—
381	—	—
382	—	—
383	—	—
384	—	—
385	—	—
386	—	—
387	—	—
388	—	—
389	—	—
390	—	—
391	—	—
392	—	—
393	—	—
394	—	—
395	—	—
396	—	—
397	—	—
398	—	—
399	—	—
400	—	—

Minėkime SLA. 50 Metines Sukaktuves

Oficialiai Susivienijimui 50 metų sukanka lapkričio 22 dieną, šiais metais. Kol mūsų organizacija pasiekė šių aukšnių sukaktuvių, jai teko pergyventi šilto ir šalto. Tačiau, nepaisant viso to, šiandien Susivienijimas yra seniausia lietuvių organizacija ne tik Amerikoje, bet ir visame lietuviškame pasaulyje. Tuo laikotarpiu Susivienijimas yra nuveikęs išties eilę tokių darbų kultūriname, lietuvių bendrame lietuvių tautos gyvenime, ko nė viena kita organizacija ar

S. L. A. REIKALAI

S. L. A. APSKRICIU DARBUOTĖ

S. L. A. DEVINTO APSKRICIO NEPAPRASTAS SUVAŽIAVIMAS.

Gerbiamos S. L. A. kuopos, gyvuojančios S. L. A. devinto apskrčio ribose, kurios priklausot prie apskrčio ir kurios nepriklausot — teiksitės savo susirinkimuose išrinkti atstovus ir juos prisūsti į suvažiavimą. Minimas suvažiavimas bus nepaprastas ir jau dvi naujos kuopos yra prie jo prisidėję, todėl saukiame specialią suvažiavimą, kad budami didesniame būry galėtume apspardyti svarbesnius kaip apskrčio, taip ir visos organizacijos reikalus.

Jau kelinti metai šiame apskrity gyvuojančios kuopos saukiame prie jo prisidėti — iki šiol vis nuedavo šauksmas veltui. Bet pastaruoju metu tas balsas jau nenuėjo tyrais: maloni žinia mus pasiekė, kad prie apskrčio prisidėjo dvi kuopos, kas reiškia, kad mūsų apskrity dviem kuopom padidėja ir mūsų jėgos pasklaido galinesnės.

Todėl ir kitos šiame apskrity esančios kuopos bukite malonios: išrinkite savo atstovus ir prisūskite į minimą suvažiavimą. O jei kitaip išgalios neleidžia, tai nors liuosnoriai atsilankykite į suvažiavimą ir padėkite mums organizacijos reikalus svarstyti. Suvažiavimas įvyks lapkričio 22 dieną, po numeriu 213 — So. 4-th St., tarpe Adams ir Monroe Sts., Springfield, Ill.

Visus suvažiavime dalyvauti kviečia

S. L. A. Devinto Apskrčio Valdyba.

IŠ S. L. A. KUOPU DARBUOTĖS

BROOKLYN, N. Y.

IŠ S. L. A. 38 KUOPOS DARBUOTĖS.

S. L. A. 38 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks lapkričio 5 dieną, Amerikos Lietuvių Piličių Klubui salėje, 280 Union Ave., Brooklyn, N. Y. Šios kuopos pirmininkas p. V. Michelsonas susirinkimą atidarys 7 val. vakare.

Praeitame susirinkime priimta naujas narys, Stasys Trijonaitis.

Šiame mėnesiniame susirinkime bus svarstoma apie S. L. A. penkto apskrčio rengiamą S. L. A. 50 metinių sukaktuvių paminėjimą, kuris įvyks lapkričio 29 dieną, Ukrainų svetainėje, 101 Grand St., Brooklyn, N. Y. Praeitame susirinkime jau yra įgaliojęs kuopos valdybą tais reikalais rūpintis. Šiame susirinkime kuopos valdyba išduos raportą, kiek tam reikale nuveikta, o tada, jei matysis reikalo, bus išrinkta komisija.

Šios kuopos nariai turėtų pradėti dažniau lankyti susirinkimus. Nariai, ateikite į susirinkimus su pilnu pasirėžimu pagalbėti kuopos valdybai prisidėti prie svarbių organizacijos darbų veikimo. Tokiu svarbiu darbu šiuo syk yra minėjimas S. L. A. 50 metinių sukaktuvių. Kartais, net buna bangu pažiūrėti į mažą susirinkimą, kuomet kuopoje yra net 218 narių, o susirinkimas buna visai mažutėlis. Kame čia toks narių apsilėidimas — net sunku ir atsivaizduoti. Kaip nebūti, bet mūsų kuopos narius, priklausot didelės papeikimas už susirinkimų nelankymą ir organizacijos reikalais nesirūpinimą. Gerbiamieji atsiminkite,

kad jau artinasi kuopos metinis susirinkimas, kuopos valdybos rinkimai ir kiti svarbūs reikalai, todėl pradėkite pratintis į susirinkimus lankytis, kad nepraleidus ir čia suminėtu svarbių susirinkimų.

Jūsų kuopos raštininkas, Vincas J. Vyšnius, Nuo Redakcijos. Labai apgaliaujame, kad kai kurias šios korespondencijos dalis turėjome apleisti. Šios korespondencijos rašytojas, p. Vyšnius, teiksis priežastį suprasti ir mums už „sauvaliavimą“ atleisti.

NEW HAVEN, CONN.

S. L. A. 66 KUOPA RENGIA JUBILIJINĖ VAKARIENĖ.

S. L. A. 66 kuopa rengia šaunią jubilijinę vakarienę, kuri įvyks lapkričio 8 dieną, Lietuvių Svetainėje, 243 Front Street. Pradžią 3 val. popiet. Visi nariai ir vietiniai lietuviai esate kviečiami šioje vakarienėje dalyvauti. Ši vakarienė bus skirtinga už kitas vakarienes ir joje dalyvaus nemaža svečių ir iš kitų kolonijų: Bridgeporto, Hartfordo, New Britaino, Waterburio ir kitų.

Vietas galima užsisakyti iš anksto pas šiuos narius: J. Vaitkevičį, 113 Chapel St.; Y. Kripaitį, 107 Warwick St. ir M. Kavaratį, 629 Ferry St., New Haven, Conn. Įžanga \$1.00.

Visus atsilankyti kviečia Rengimo Komisija.

PHILADELPHIA, PA.

Liudna Žinia — Mirė Zuzana Garliauskienė.

Staigiai pasimirė Zuzana Garliauskienė, panelė Albinos (Miss Lithuania 1930 of Philadelphia) mamytė.

Didžiausio nuliudimo valandų reikiu Albinui Garliauskui ir Albinai gilius užuojautos žodį. A. T.

NORWOOD, MASS.

IŠ S. L. A. 131 Kp. Darbuotės.

S. L. A. 131 kuopos susirinkime, laikytame spalio 6 d., apart valdybos ir komisijų raportų, buvo skaitytas laiškas iš S. L. A. antro apskrčio pirmininko C. J. Kalinausko, kuriame pranešama mūsų kuopai, kad apskrčio metinis suvažiavimas įvyks lapkričio 8 d., 10 val. ryte, Lietuvių Svetainėje, 13 St. George Ave., Norwood, Mass., ir prašo išrinkti atstovus į suvažiavimą. Atstovais išrinkta didžiama balsų Jonas Tumavičius ir Petras Blažys, abu rimti S. L. A. 131 kuopos nariai ir darbuotojai.

Komisija, kuri buvo išrinkta susirinkime vasario 7 d., surengimui programos apskrčio suvažiavime p-lės B. Šargaliutės, B. Večiutės ir ponio J. Tumavičienės, raportavo, kad esą prisirengę duoti labai puikų koncertą. Kokis tas koncertas bus — išgirsime lapkričio 8 d. Visi dalyvaukite ir aš busiu. Atsilankę busit patenkinti.

Vakarienės pagaminimui išrinkta patyrusios virėjos: ponios E. Vasilauskienė, A. Diksonienė ir R. Šargalienė. Kaip matyti, tai atstovai ir svečiai galės skaniai pavalgyti, lietuško alučio išsigeriant.

Komisijos susideda šiaip: programos, vakarienės ir pataravimo suvažiavime atstovams ir svečių priėmimo. Taipgi ir kuopos visa valdyba įeina į komisiją.

Bendrame komisijų susirinkime, laikytame spalio 15 d., paaiškėjo, kad komisija dirba nejuokais, dėdama visas pastangas tinkamai viską sutvarkinti ir prisirengti prie jubili-

jinio apskrčio suvažiavimo. Yra nemažai pasizadėjusių S. L. A. darbuotojų ir profesionalų dalyvauti.

Susirinkime buvo įnešta ir nutarta suvažiavime, sesijų pertraukoj, apskrčio kuopų atstovų, vietinės kuopos valdybos ir svečių dalyvaujančių bendrai nutraukti paveikslus ir patalpinti S. L. A. Jubiliejiniame Albume. Tai gražus sumanymas ir nėra abejonės, kad suminėti darbai bus įvykinti. Dirbkite ir aš padėsiu.

Pr. Mučinskas,

Protokolų raštininkas, 16 Folan Avenue, Norwood, Mass.

BROOKLYN, N. Y.

S. L. A. Jaunuolių 345 Kuopos Veikimas ir Ateities Planai.

Spalio 19 dieną laikyta 345 S. L. A. jaunuolių kuopos susirinkimas. Apart kitų dalykų, buvo nuo 5 apskrčio užkviestas prisidėti mūsų kuopą apvaikščiojime S. L. A. 50-ties metų jubilėjaus su kitomis Brooklyno ir kolonijų kuopomis. Išrinkta komisija tuo reikalu rūpintis.

Kadangi drg. Keistučiuvi Michelsonui už kelionės lėšas į pereiną Clevelando Seimą nebuvo pinigai apmokėti, o palikta \$5 vėliau apmokėti, tad šiame susirinkime tas padaryta. Olga Levinskaitė, mūsų kuopos sekretorei, doleris apmokėta už siurašinėjimo išlaidas. Išde paliko \$2.40.

Planuota ir diskutuota, kaip gauti daugiau jaunuolių į mūsų S. L. A. jaunuolių kuopą. Gal gale kiekvienas pasizadėjome prašyti po vieną naują narį — tai bus geriausias planas. Pažiūrėsim, kuris pirmiausiai savo prižadą išpildysim.

Beje, kad mūsų išdas tuo tarpu jau liko labai mažas, tai manoma vėliau ar anksčiau suruošti kokią nors pramogėlę, idant padaugins kuopos finansinį biudžetą. Tas palikta kitam susirinkimui.

Gal but svarbiausias kuopos tarimas, tai bus šis: didžiama jaunuolių pageidauja, kad organe „Tėvynėje“ būtų įvesta anglų kalbos skyrius; todėl išrinkta komisija iš dviejų asmenų, kuri kreipsis į S. L. A. Centro Jaunuolių Komisiją su šiuo reikalu. Mes manome, kad tas būtų palengvinimui gavime ir daugiau jaunimo į S. L. A. organizaciją, nes daugelis jaunuolių labai sunkiai skaito lietuviškai arba visai negali.

Kuopoje vyrauja draugiškumo ir sutartinumo dvasia. Nariai pasiriję dirbti del S. L. A. organizacijos labo ir auginti 345 jaunuolių kuopą.

P. Barauskas,

S. L. A. 345 jaun. kp. koresp.

WORCESTER, MASS.

S. L. A. 57 Kp. Narių Dėmėjimai.

Šiuomi prašau S. L. A. 57 kuopos narius pagalbėti man sekamu reikalu: pereito rugpiučio mėnesio kuopos susirinkime buvo užsilikusi ant stalo narės p-lės Stepanavičiūtės mokesčių knygelė, kuri vėliau, turbūt, susimaišė su kitomis knygelėmis ir dingio. Galimas daiktas, kad kuris nors narys per neapsižūrėjimą paėmė su savo knygele, arba vieton savo knygelės paėmė p-lės Stepanavičiūtės mokesčių knygelę. Tikėjau, kad rugsėjo ar spalio mėn. susirinkime dingusi knygelė atsirastų — ją sugrąžins savo klaidą pastebėjęs narys. Bet praėjo minėti susirinkimai ir žuvusi knygelė neatsirado.

Todėl šiuomi prašau visus tuos S. L. A. 57 kuopos narius, kurie dalyvavote pereito rugpiučio mėnesio kuopos susirinkime ir mokesčių savo duokles, patikrinti savo mokesčių knygeles ar kartais per klaidą ne-

paėmėte žuvusią knygelę. Jei kuris narys šią padarytą klaidą pastebėtumet ir pas save p-lės Stepanavičiūtės mokesčių knygelę rastumet, meldžiu ją atnešti į sekantį kuopos susirinkimą, už ką iš anksto tariu širdingą ačiū.

Ona Zirkutė,

S. L. A. 57 kp. fin. sekr. pagalb.

SHENANDOAH, PA.

Pranešimas S. L. A. 23 Kuopos Nariams.

S. L. A. 23 kuopa per daugelį metų laikydavo savo susirinkimus Eagen's svetainėje, Main ir Centre gatvių, bet dabar, nuo praėjo susirinkimo, susirinkimai bus laikomi Moose svetainėje, West Centre St., skertai gatvė nuo Lyrik Teatro. Todėl S. L. A. 23 kuopos nariai įsitemykite šį pranešimą, kad žinotumet kur susirinkimai bus laikomi.

J. K. Urbonas, sekr.

CHICAGO, ILL.

IŠ S. L. A. 129 KUOPOS DARBUOTĖS.

Pereitas susirinkimas buvo laikytas naujoji vietoj, pas Joną Petrauskį. Narių atsilankė kuodaugiau. Nauja svetainė patiko visiems. Per susirinkimą buvo nutarta rengti bent kokį parengimą. Į komisiją buvo išrinkti sekami nariai: V. Pankauskas, J. Rumbutienė, K. Kazanauskas. Komisijos nariai darbuojasi kogeriausiai, kad jų darbas būtų sėkmingas. Yra nutarta rengti Halloween Dance su dovanomis už geriausią kostiumą.

Todėl visi nariai ir narės S. L. A. 129 kuopos nepamirškite, kad sekamas susirinkimas įvyks šeštadienį, spalio 31 d., 1936 m., 7 val. vakare, Jono Petrausko svet., 1750 So. Union Ave. (kampas 18-tos gatvės). Tą patį vakarą yra rengiamas kuopos balius, tuoj po susirinkimo. Šis susirinkimas ir kuopos balius yra perkeltas į šeštadienį, nes sekmadienį pripuola Visų Šventų diena.

Gerbiamieji nariai ir narės, nepamirškite šio kuopos susirinkimo ir baliaus ir atsiveskite savo draugus prisirašyti prie S. L. A. 129 kuopos.

V. Pankauskas, fin. sekr.

BINGHAMTON, N. Y.

S. L. A. Aukstinio Jubilėjaus Minėjimas.

Lapkričio 6 dieną, š. m., Lietuvių salėje S. L. A. 50 kuopa rengia koncertą ir šokius S. L. A. Aukstinio Jubilėjaus paminėjimui. Bus gražus ir įvairus koncertas, nes programos išpildyme dalyvauja gerai pasižymėję mūsų dainininkai, solistai, kleisčių šokių šokikai ir armonistai. Dainuos p. J. Vaineikis, jaunų vyrų grupė „Usoriai“, p-lė Rakauskaitė, p-lė Curry, p-lė Kavaliauskaitė šoks kleisčių šokius, p-lė K. Kižiutė gera armonistė ir žymi kleisčių šokių šokikė dainuos solo ir patros akordiniu.

Šokiams gros p. Girmio orkestra naujausios mados angliškus ir lietuviškus šokius. Bus galima smagiai pasišokti visiems seniems ir jauniems ir linksmai vakarą praleisti. Visi S. L. A. 50 kuopos nariai, narės, draugai, draugės, pažįstami ir visi kiti lietuviai dalyvaukite skaitlingai šiame parengime S. L. A. 50 metų sukaktuvių paminėjimui, nes ši organizacija per tą laikotarpį atliko daugybę labdarų, lietuvių ir kultūros darbų. Tačiau būtų pareiga, ne tik S. L. A. nariams, bet ir visiems lietuviams atsilankyti į minėtą parengimą koškaitlingiausiai ir tinkamai paminėti S. L. A. 50 metų gyvavimo sukaktį. Širdingai prašome visus.

Rengėjai.

LIETUVIŲ LIAUDIES MENAS. — Vaidzely matome gražų medžio raizinį, padirbtų rankomis. Juos dirba ne koki mokyti menininkai, bet kaimų žmonės. Šiais lietuvių meno dirbiniais gyvai domisi kitos tautos.

Lenkiją Apnyko Utėlės

„Kuryer Wilenski“ 250 n-ry įdėjo vienos kaimo mokytojos laišką — „Haracz k-wi“. Štai svarbiausios mintys:

„Lenkijos respublikoje yra 30 su pora milijonų gyventojų, jų tarpe mažiausia keletas milijonų utėlių. Lydos mokyklų gydytojas tvirtina, kad utėlės iš nesvaraus vaiko išėdulia per metus 1 litrą kraujo. Tad visai lengva apskaityti, kad, apskritai imant, Lenkijos gyventojai kas metai praranda kelis milijonus litrų kraujo, praranda gyvojo inventoriaus (paslėpto plaukuos ir rubuos) delei. Kadangi pagaminti iš valgių viena litrą kraujo atsieina 100 zlotų — Lenkija metai metuosna utėlių išlaikymui praleidžia keletą šimtų milijonų zlotų“.

„Tikslesnį apskaitymą — rašo kaimo mokytoja: — palieku gydytojų areeopagui ir visam sanitariniam personalui, kuris nuo keliolikos metų toleruoja Lenkijoje, o ypatingai „Kreusose“ utėles“.

„Tarp šermukšnių ir putinių trobos slenksty sėdi kaimo moteris ir bulvėms skusti bei duonai raikyti peiliu traisko vaiko utėles. Už susparos senis, lygiai atydziai valo savo svuvsytį kuną nuo gyvių, kurie sukas lizdus pažastyse ir suveltuose plaukuose. Naugardelio vaivadijoje tektu matyti, kaip tarakoni nukumteliojo kudikiams nosis, nelaimingąjį mokytoją ar karininką manievru metu, kai tik apsigyvena troboj, taipgi sukandžioja tarakonai ir karčiai jisai jaučiasi nelyginant tie tremtiniai rusų kazamatuose arba Sibiro etapus. Rašau šitai pati ištyrus, kiekviena pro gaaliu paduoti kur tai ir kas“.

„Specialiu pamokų pajvairinimu esti utėlės nuo apikaklės nuėmimas arba jų išsukavimas ir traiskymas. Tai vyksta šiuo būdu: iš sasiuvinio išplėšama lapas, būdetojas tankiomis šukomis šukuoja, o kitas garsiai skaitliuoja ir traisko akmeniui, kartais pasiekiamas rekordinis skaičius — apie 40 lafonų per vieną posėdį“.

„Dėja, panašių medžioklių žiurėjas kelis sykius per savaitę ir esu šių medžioklių ruošėja“.

„Manau, kąd ilgametė ir be-

vaisė mokytojų kova su įvairių rusių gyviais tepasibaigs tada, kai užsiims už šio darbo vyresnieji administracinės valdžios veiksniai, kurie turi be reikalo, veitui beriogsančius utėlėms naikinti aparatus ir lėšų. Pradėti reikia nuo lėšų, patalų, krosnių, kailinių ir tik vėliau apvalyti suaugusius ir vaikus, tāsias nelaimingas bendro įsiutėlinimo aukas“.

Škarletina -- Priežastis ir Jos Kontroliavimas

Škarletina pasiekė naujai augstą laipsnį Jungt. Valstijose. Čia mes paduodame kelis faktus apie ligos priežastį, kaip ji vystosi ir kaip ją galima suvaldyti. Faktai paimti iš American Public Health Association komiteto raportu, kuris oficialiai užgirtas Jungt. Valstijų Viešos Sveikatos Tarnystės.

1. APSIREISKIMAI. Škarletina prasideda greitai, su vertimu vemti, karščiu ir skaudančia gerkle. Išbėrimas, ar paūkai, pasirodo antroje arba trečioje dienoje.

2. PRIEŽASTIS. Liga pačina nuo gemalo, kurį vadiname „hemolytic streptococcus“.

3. PRADŽIA. Ligos gemalai yra platinami per bėgimus iš nosies, gerklės, ausų, skaudulių arba žaizdų, sergančių arba sveikstančių ligonių ir nuo skeptačių, rankluosčių ir kitų daiktų, kurie tų ligonių vartojami. Bet ir sveiki nesiojotai tuos gemalus kitiems perduoda. Liga galima pagauti čiupinėjant užkrėsto asmens daiktus, su pienu.

S. L. A. Skolina Pinigus ant Pirmų Mortgičių

5%

be Komiso

Sumomis nedaugiau, kaip \$10,000 vienai ypatai ir 50% dabartinės nuosavybės vertės, S. L. A. skolina pinigus ant nekilnojamos nuosavybės.

Komiso už gavimą paskolos iš S. L. A. nereikia mokėti. Jeigu taksai ir apdrauda nuo ugnies apmokėta ir be pavėlavimo sumokėsite nuosimčius, tai vietoje 6% mokėsi tik 5% kas 6 mėnesius už pinigus, pasiskolintus iš Susivienijimo Lietuvių Amerikoje.

Reikalaujamas paskolos iš S. L. A.:

- 1) Kreipkis pas Sekretorių, Dr. M. J. Vinikas, 307 W. 30-th Street, New York, N. Y. ir pareikalauk aplikacijos del paskolos.
- 2) Gavęs aplikaciją, ją išpildyk 3-se kopijoje, atsakydamas aiškiai visus klausimus.
- 3) Pasiųsk 3 išpildytas aplikacijos blankas su 3 kopijomis namo paveikslu ir \$15.00 į Centrą Sekretoriui, Dr. M. J. Vinikas, 307 W. 30-th Street, New York, N. Y.

Sekretorius, gavęs viršminėtas aplikacijas su paveikslais ir pinigais nuo Tautos, pats paskirs, arba prašys kito Pildomosios Tarybos nario, gyvenančio jūsų apylinkėje, paskirti įkainuotojus (appraisers) jūsų namą apžiūrėti.

Jūs galite gauti paskolą iš S. L. A. tik prie tokių sąlygų:

- 1) Jeigu jūs prašote paskolos, kuri neviršina dabartinės vertės jūsų nuosavybės 50%.
- 2) Jeigu namai išnuomoti ir neša pakankamai įplaukų, kad palaikyti namą tvarkoje ir išmokėti visas kitas namo išlaidas.
- 3) Jeigu savininkas jame pats gyvena ir turi darbą arba įplaukas pakankamai dides, kad visas išlaidas namo padengti.
- 4) Jeigu popieriai (title papers) yra tvarkoje.

Pinigai \$15.00, kuriuos pasiūniate del įkainuotojų, negražinama, neatsižvelgiant, ar jums paskola bus suteikta, ar ne, nes \$10.00 iš tų pinigų išmokama įkainuotojams jūsų nuosavybės ir \$5.00 lieka išde S. L. A., padengimui susirašinėjimo išlaidų. Gavime paskolų, S. L. A. nariai turi pirmenybę prieš ne narius. Bet dabar, kada Susivienijimas turi daug pinigų ant rankų, todėl darys mortgičius ant nekilnojamos nuosavybės ir nemariams.

S. L. A. duoda paskolas tik ant gyvenamų namų, bet ne ant hotelių, fabrių, garadžių, gazolino stočių ir kitokių įstaigų ir šiuo tarpolaikiu neduoda paskolų ant farmų.

Pareigą Finansų Komisijos S. L. A. Konstitucija numato saugiai ir pelningai investavimą S. L. A. pinigų. Todėl Finansų Komisija ir kreipiasi į visus narius S. L. A. imti paskolas ant savo namų iš S. L. A. ir progai pasitaikius prašome rekomenduoti paskolas kitiems Susivienijimo Lietuvių Amerikoje pinigais.

S. L. A. FINANSŲ KOMISIJA:

J. P. Varkala, Pirmininkas,
J. Marcinkevičius-Martin,
A. J. Zalatoris.

Vilniaus Vadavimo Darbas Stiprėja

Pasikalbėjimas su Vilniui Vaduoti Sąjungos Pirmininku Dr. A. Juška.

Spalių devintąją pasibaigė šešiolikmetis Vilniaus kovų metas, o su jais drauge savo darbo metus baigė ir Vilniui Vaduoti Sąjunga bei Vilniaus Geležinio Fondo. Ta proga, „Tautos“ spaudos biuro redaktorius kreipėsi į Vilniui Vaduoti Sąjungos pirmininką Dr. A. Jušką, kuris padarė trumpą Vilniaus vadavimo darbo apžvalgą.

Pirmiausia, Dr. A. Juška pažymėjo, kad Vilniaus žemių vadavimas yra visos lietuvių tautos reikalas ir Vilniui Vaduoti Sąjunga į šį svarbų darbą žiūri labai plačiu mastu. Ne Vilniui Vaduoti Sąjunga turi Vilnių atvaduoti, bet ji turi telkti visos tautos pajėgas tam darbui. Sąjunga savo nariais, savo fondu ir kitais savo finansiniais sumanymais turi Vilniaus atvadavimą kuodaugiau sia paremti. Iš to išplaukia, kad lietuvių tauta pati stiprėja ir bent kurioje srityje žengdama pirmyn artina ir Vilniaus atvadavimą. Kiekvieno tokio stiprėjimo faktas, nežiūrint, ar jis būtų padarytas kurios nors organizacijos, ar visos valstybės, ar paskirų asmenų, Vilniui Vaduoti Sąjunga džiaugiasi ir jį kelia aiškėn tiek Lietuvos vidaus gyvenime, tiek okupuotojo krašto lietuvių tarpe, tiek ir mūsų išveivijoje.

Vilniui Vaduoti Sąjungai šie metai, sąryš su lenkų sustiprinta akcija Vilniaus krašte, davė daug darbo. Del to nepr. Lietuvoje ir išveivijoje reikėjo organizuoti tam tikrą pasipriešinimą. Pirmiausia, išveivijoje Vilniaus darbe pastangos pasireiškė tuo, kad Jungtinės Amerikos Valstijose buvo stipriai suorganizuoti ten esantieji Vilniui Vaduoti Sąjungos skyriai. Dabar ten jų yra apie 60. Ligi Naujų Metų ten tikimasi suorganizuoti ligi 100 skyrių. Šie visi skyriai bus sujungti į tam tikrą centrą šiaurės Amerikoje. Skotijoje Vilniaus vadavimo centras jau seniau yra įsteigtas. Jis jungia Skotijoje ir Anglijoje esančius Vilniui Vaduoti Sąjungos skyrius. Galimas dalykas, kad Vilniaus vadavimo centras bus suorganizuotas ir Pietų Amerikoje.

Šiais metais buvusieji Vilniui Vaduoti Sąjungos apygardų suvažiavimai parodė, kad paskiri sąjungos skyriai žymiai sustiprėjo. Dabar nepr. Lietuvoje sąjunga turi 381 skyrių. Daug dėmesio sąjunga kreipė į vilnietiškos spaudos ir vilnietiškos radio programos sustiprinimą. Tuo tikslu sąjunga išleido eilę stambesnių veikalų. Sąjunga taip pat išvydė didelę akciją ir sąryš su spalių devintosios minėjimu.

Artimiausiu laiku Vilniui Vaduoti Sąjunga imsis rimtų žygių įsteigti atskirą draugiją, kurios tikslas bus tirti Rytų Lietuvą. Šiai draugijai Vilniui Vaduoti Sąjunga padės įsikurti ir veikti.

Šiomet Vilniui Vaduoti Sąjunga pertvarkys savo įstatus. Tačiau juose didesnių pakeitimų beveik nėra. Tik Vilniaus Geležinio Fondo padėtis aiškiau apibrėžta. Šis fondas veikia jau penktus metus ir ligi šiol turi surinkęs 329,442 litus aukų. Palyginus su siekiamu tikslu svarbumu, tokia suma nėra didelė. Vilniaus centų rinkimas tęsiamas toliau bus su didesniu pasisekimu. Ypač su-

darant naujus fondo komitetus, kuriuose mielai dalyvauja visų organizacijų atstovai. Tai graži Vilniaus darbo talka! Vilniaus Geležinio Fondo komitetų tinklas kai kuriuose apskrityse yra gana planingai išplestas. Šiais metais fondo darbe naują impulsą įnešė išleisti didieji Vilniaus pasai. Dar tik mėnuo, kai šie pasai išleisti, o jau yra per 1,000 jų savininkų. Didieji Vilniaus pasai skiriami šeimoms, organizacijoms ir įstaigoms.

Liet. visuomenė Geležinį Fondą uoliai remia, kurio tikslas ne viena diena įgyvendinamas, todėl jo veikimą reikia nuolat stiprinti. Gražiai paremiamas Vilniaus vadavimo darbas, kai į Vilniaus pasą įlipinami Vilniaus ženkleliai, dar gražiau, kai savo šeimai įsigijama didysis Vilniaus pasas. Labiau pasitvirtinti galėtų atsistatinti Vilniaus Geležinio Fondo. Už stambesnius aukas, pradedant 35 litais, prašomi Aukso Knygos, kuri ateityje bus Vilniaus kovų dokumentas, — baigė pasikalbėjimą Vilniui Vaduoti Sąjungos pirmininkas Dr. A. Juška. Tsb.

POVILAS MOLIS
SLA. narys, patarnavimo agentūros savininkas, 1736—24th St., Detroit, Mich.

S. STALNIS
SLA. narys, Liberty Bakery savininkas, 11926 Halsted St., Chicago, Ill.

VYTAUTAS A. KERŠEVIČIUS
Valgomųjų produktų krautuvis sav., 115 W. Market St., Scranton, Pa. Išjojęs į SLA. 50 kp., Binghamton, N. Y., išrinktas sekt. organ. kuopą išaugino. Buvo Liet. Gelb. Fondo sk. sekr., LLB. stoties sekr., TMD. kp. pirm., ALTS. kp. sekr., Liet. Laisv. Sargų skyr. pirm., vienas Taurų Klubu steigėjų, SLA. 30 kp. buvęs pirm., dabar jos fin. sekr. ir org. taipgi SLA. 7-to apskr. org. ir veikia visame lietuviškame judėjime.

W. J. STANKUNAS
SLA. narys, žymus fotografas, 3315 So. Halsted St., Chicago, Ill.

ANTANAS ALEKNA
SLA. narys, Geležies Kraut. sav., 636 Broadway, So. Boston, Mass.

Pavyzdinis SLA. Albumo Biznierių Puslapis

Čia matome SLA. Aukso Jubiliejaus Albumo puslapį, kuris parodo Albumo išvaizdą ir turinį. Techniškai Albumo puslapiai išrodo nepalyginamai gražiau, nes atvaizdai išena geriau, kuomet spausdinami ant slidžios, storos popierio ir brangių spalvotu juodylu. Albumas bus gražiais kietais apdara su aukso raidėmis papuoštais. Sekančiuose „Tėvynės“ numeriuose įdėsime įvairaus turinio ir išvaizdos kitus Albumo puslapius. Kaip matome, puslapių apvada kampuose papuošti tautiniais ženklais: Gedimino Vartais, Žirgvaikiu, Vytauto Didžiojo skydu ir Lietuvos Karžygių skydu.

Albumas bus iš 300 puslapių, kuriame tilps keli tukstančiai Susivienijimo ir Amerikos lietuvių visuomenės veikėjų atvaizdų. Albumo pradžioje telpa trumpa Susivienijimo istorija ir surašai visų buvusių ir esančių SLA. viršininkų su jų atvaizdais. Žinoma, ne visų senųjų viršininkų atvaizdus galėjome gauti, bet didžiulį jų matysite Albume. Albume bus šie skyriai: 1) S. L. A. įkurėjai ir pirmųjų Seimų delegatai; 2) SLA. Pildomosios Tarybos; 3) SLA. Veteranai; 4) SLA. Pastoviosios Komisijos; 5) SLA. bendras veikimas (kuopų ir veikėjų atvaizdai); 6) SLA. Jubiliejiniai Metai; 7) Amerikos lietuvių profesionalai; 8) Visuo-

menės veikimas (visuomenės veikėjai, menininkai, sportininkai ir kt.); 9) Komercinis skyrius, kuriame tilps lietuvių biznio įstaigų ir biznierių atvaizdai.

Atvaizdus patalpinimui ir Albumą galima siųsti iki lapkričio 22 d., šių metų, sekamomis sąlygomis: visas puslapis \$25, gauna 5 egzempliorius Albumo; pusė puslapio \$15, gauna 3 egz. Albumo; ketvirtadalis puslapio \$10, gauna 2 egz. Albumo; pavienio asmens atvaizdo patalpinimas \$5, gauna vieną egz. Albumo. Kviečiami Amerikos lietuvių veikėjai, profesionalai ir biznieriai prisiųsti savo atvaizdus patalpinimui Albume, kuris bus įamžinta Amerikos lietuvių gyvenimo istorija paveikluose. Kiekvienam lietuviui garbė patekti į tokį istorinį Albumą.

Iki lapkričio 22 d., š. m., ši nepaprastą Amerikos lietuvių istorinį Albumą galima užsiprenumeruoti tik už \$2.50. Vėliau Albumo kaina bus žymiai augštesnė. Paprastai tokių Albumų kaina esti nuo \$5 augšty. Dabar kiekvienas gali šį Albumą užsiprenumeruoti tik už \$2.50, taigi tik už pusę kainos, kokia už tokius albumus imama.

Siųskite atvaizdus ir pinigus už jų patalpinimą Albume bei prenumeratas ir visais kitais Albumą liečiančiais reikalais kreipkitės šiuo adresu:

SLA. Jubiliejaus Komisija, 307 W. 30th St., New York, N. Y.

Prisidėkime Širvydo Biografiją Išleisti

Ne tik Amerikos lietuvių, bet ir Lietuva gerai žino vėlionio Juozo O. Širvydo nuopelnus lietuvių tautai. Kaip žurnalistas, visuomenininkas ir politikas, Širvydas pašventė visą savo amžių lietuvių tautos reikalams. Jis laikraščiu „Vienyb“, kaip redaktorius, per pačius svarbiausius 25 metus lietuvių išveivijos gyvenimo laikotarpio metus, vadovavo laiku, kad atgimusi tauta nusikratė svetimų vergijos jungą ir atstatė savo valstybę. Jis buvo vadovaujančiojo rolė Amerikos lietuvių kristalizacijos metu, kada iš neaiškios krypties skyrėsi grynai tautiniai ir valstybiniai judėjimai. Jis Amerikos lietuviams vadovavo ir tuo kritingu momentu, kada politinės grupės susijungusios po raudoną vėliavą po tautinio perversmo Lietuvoje, demoralizavo patriotinius lietuvius. Jis tada ir išvedė Amerikos lietuvių tiesiu valstybiniu tautos keliu. Taigi, vėlionio Širvydo nuopelnų mūsų tautai negalima perdėti.

Širvydo gyvenimo ir veikimo darbuose svarbu įrašyti mūsų istorijoje, svarbu išleisti jo gyvenimo ir darbų aprašymą — knygą. Ties užrašai bus nepaprastai svarbūs ateitai, kada istorikai rinks mūsų tautos kryžiaus kelio laikų medžiagą, nustatyti gaires tolimesnei mūsų tautos pažangai ir laimėjimams.

Širvydas buvo vienintelis Amerikos lietuvių žurnalistas, kuris vienas drįso kritikuoti lietuvių tautos vėliavą prieš organizuotą demagogų, oportunistų ir jų suklaidintų fanatikų įtuzų puolimą! Musų laikais mažai gal but kas įmąstytų ir įvertintų! Todel jo darbai, jo dvasinis turtas tautai neturi būti ir įvertinti! Todel jo darbai, jo dvasinis turtas tautai neturi būti ir įvertinti! Todel jo darbai, jo dvasinis turtas tautai neturi būti ir įvertinti!

dalį parašė pats Juozas O. Širvydas. Bet ligai pakirtus jo sveikatą, biografija nebaigta. Todel ją reikia dabinėti Amerikos lietuviams, kuriuose vėlionis praleido ir veikė didesniąją savo amžiaus dalį. Redagavimu ir paties didžiojo darbo atlikimu rūpinasi p. Girdvainis Kaune, taip pat tautininkų Neo-Lituanian Studentų Korporacija ir prie jos organo „AKA DEMIKAS“ susispietę rašytojai. Be to, Rokiškio gimnazijos direktorius, p. Kviklis, planuoja mieste kurti krašto muziejų, kuriame bus ir J. O. Širvydo kampelis. Tas viskas liudija, kad Lietuvoje vėlionį Širvydą veikėjai labai gerbia.

Kad darbą Lietuvos veikėjams palengvinti, Amerikos lietuvių tautininkų klubas, kurį vėlionis įsteigė, išrinko savo narių komitetą, kurį sudaro: Juozas Sagys, Jonas Valaitis, Pranas Narvydas, Domas Klinga, Jurgis Andriuskevicius. Todel šis komitetas ir turi garbės kreiptis į Amerikos lietuvių tautinę visuomenę ir į vėlionio Juozo O. Širvydo vienminčius, darbu prisidėti.

Numatoma, kad šiai biogra-

fijai išleisti susidarys lėšų apie \$500.00. Biografija bus išleista Lietuvoje. Todel veikėjus ir visuomenę prašome parinkti ir paaukoti, pagal išgalę, kiek pinigų. Be to, prašome prisiųsti kas turite vėlionio Širvydo laisvų, susirašinėjimų ir visuomeninio turinio užrašus ir aprašymus, kas atsimenate iš svarbesnių pasitarimų posėdžiuose, pasitarimuose ir suvažiavimuose.

Raštus galite siųsti kas nori į Lietuvą p. Girdvainiui Kaune, Vytautui Širvydai, 47 Pratt Street, Rauses Point, N. Y. arba Širvydo biografijos komitetui, 336 Union Ave., Brooklyn, N. Y.

Aukas prašome siųsti komiteto išdinko vardu: P. Narvydas, 336 Union Ave., Brooklyn, N. Y. Biografijai išleisti aukotojams pranešame, kad kurie aukos \$1.00 gaus išleistąją knygą, kuri numatoma nuo 250 iki 300 puslapių dydžio. 75 puslapius parašė dar budamas gyvas pats a. a. Juozas O. Širvydas. Apie 125 puslapius užims ištraukos iš vėlionio dienyno, o likusi dalis duota kitų rašytojų

raštams. Knyga bus papuošta paveikslais ir veikėjų, kurie su risti su a. a. Širvydo darbais ir gyvenimu.

Juozas Sagys,
Jonas Valaitis,
Pranas Narvydas,
Domas Klinga,
Jur. Andriuskevicius.

Sekanti Jau Paaukojo Širvydo Biografijos Išleidimui:

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje 30-tas Seimas	\$25.00
Amerikos Lietuvių Tautininkų Klubas	5.00
Vytautas Širvydas	5.00
Mindaugas Širvydas	5.00
Povilas Molis	5.00
Dr. B. K. Vencius	5.00
Juozas Ginkus	5.00
Jonas Valaitis	2.00
Juozas Sagys	2.00
Pranas Narvydas	2.00
Jurgis Andriuskevicius	2.00
Jonas Narvydas	2.00
Pranas Vekietaitis	1.00
Juozas Ambraziejus	1.00
Vincas Kuras	1.00
Antanas Povilanskas	1.00
Juozas Thomas-Tamasauskas	1.00
Jurgis Puidokas	1.00
Kostas Gagas	1.00

Viso išde \$72.00

IVAIRENYBĖS

400 METŲ SENUMO KOPLYTELĖ LIETUVOJE.

Rytų Lietuvoje, Utenos apskrityje, netoli Malėnų miestelio yra senas Rudesos bažnytkaimis. Dabartiniu metu jis yra nedaug kam žinomas, tačiau praityje jo būta gana įžymaus. Kaip pasakojama, Rudesos bažnytkaimį 1535 metais įkūrė karalienė Bona, kuri kilimo buvusi Italijos princesė. Kiek laiko po įkūrimo, bažnytkaimis gerokai išsiplėtė ir buvo virtęs Inturkės parapijos centru. Vėliau Rudesos savo augimu Inturkė aplenkė Rudesoje palikta tik maža koplytelė, kuri miskyje ir dabar tebestovi, nors ji turi 400 metų. Koplytelė ypatinga tuo, kad turi altorių, papuoštą sena ir retai kur sutinkama ornamentika.

SUSKOTEJO...

Vienas francuzas turistą Skotijoje buvo sunkiai sužeistas per automobilio katastrofą. Teko jam po operacijos daryti kraujo transfuziją. Perlejus pirmą kartą kraują, tik atgavęs sąmonę ligonis tuojau davė 1,000 frankų sumokėti žmogui, kurio kraujo įliejo į jo gyslas. Transfuziją daryti sužeistajam teko dar du kartus. Tačiau po antro kraujo perleijimo ligonis davė tik 500 frankų, o trečią kartą — jau tik 100 frankų davė perlieto kraujo savininkui. Kai francuzas pasveiko, gydęs gydytojas paklausė jį, dėl ko jis kiekvieną kartą vis mažiau davė už perlietą kraują.

— Juk kiekvieną kartą vis daugiau turėjau skotisko kraujo, tai ir šykštesnis pasidariau, — atsakė išgydytas.

NELAIMINGŲ ATSTIKIMŲ AUKOS.

National Safety Council praneša, kad Jungtinės Amerikos Valstijose net 99,000 žmonių žuvo nuo visokių rūšių nelaimingų atsitikimų pereiniais metais. Visuose miestuose policija, visuomenės vadai, radio, krutamųjų paveikslų teatrai ir spauda varo apsaugos darbą, ypatingai automobilistų tarpe. Pereitais metais automobilių užmušė net 36,400 asmenų.

Manoma, kad delei įvedimo visokių apsaugos įrankių ir sumanymų industrijose net apie 250,000 darbininkų apsaugota. 1935 m. net 365,000 žmonių sunkiai sužeisti ir 9,100,000 lengviau sužeista, bet vistiek nuo darbo turėjo nors laikinai prasišalinti. Tie nelaimingi atsitikimai nuostolių sudarė net \$3,400,000,000.

